

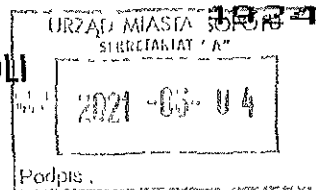
Biuro Główna UM Sopot

2021-06-02

11541/2021

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku

LGD.410.004.02.2021

Pan
Jacek Karnowski
Prezydent Miasta Sopotu
ul. Tadeusza Kościuszki 25/27
81-704 Sopot

WYSTĄPIENIE ROKONTROLNE

Kontrola nr ~~1/074~~ – Zachowanie ~~Z~~ zwiększanie terenów zielonych w miastach

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku
ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk
T +48 58 768 36 00, F +48 58 768 36 05
lgd@nik.gov.pl

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, w Sopocie prawidłowo realizowano zadania w zakresie zachowania i zwiększania terenów zielonych, poprzez rzetelne planowanie, utrzymanie i chronienie zieleni, jak również współpracę ze społecznością lokalną.

W dokumentach strategicznych Gminy, tj. strategii rozwoju gminy, gminnym programie ochrony środowiska, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (dalej: studium), miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (dalej: mpzp) uwzględniono konieczność ochrony, utrzymania i zwiększania terenów zielonych. Zachowano spójności zapisów dotyczących zieleni miejskiej w poszczególnych dokumentach strategicznych i planistycznych gminy.

Powierzchnia całkowita Miasta pokryta mpzp w badanych latach zwiększyła się o 352 ha (z 790 ha w 2015 r. do 1142 ha w 2020 r.)

Powierzchnia terenów zieleni i wód wzrosła z 461 ha w 2015 r. do 801 ha w 2020 r.

W Gminie nastąpił wzrost udziału terenów zieleni i wód ujętych w mpzp (z 58,4% w 2015 r. do 70,2% w 2020 r.) oraz udziału terenów zieleni i wód w stosunku do powierzchni całej gminy (z 26,6% w 2015 r. do 46,2% w 2020 r.).

Wskaźniki powierzchni terenów zielonych przypadających na jednego mieszkańca Miasta w badanych latach wzrósł o 23 m² (z 320 m² w 2015 r. do 353 m² w 2020 r.), a powierzchnia terenów zieleni ogólnodostępnej urządzonej wzrosła o 3 m² (z 20 m² w 2015 r. do 23 m² w 2020 r.).

Występujący wzrost powierzchni zieleni przypadającej na mieszkańca spowodowany był głównie zmniejszeniem się liczby ludności.

W Sopocie dokonywano nasadzeń kompensacyjnych drzew i krzewów usuniętych na podstawie otrzymanych przez Gminę zezwoleń oraz nasadzeń w ramach realizowanych inwestycji.

Wydatki na utrzymanie już istniejących oraz urządzenie i tworzenie nowych terenów zieleni, zadrzewień i zakrzewień na terenie gminy wzrosły z 4.170,2 tys. zł w 2015 r. do 6.291,6 tys. zł w 2020 r. (co stanowiło 1,5% w 2015 r., po 1,8% w latach 2016-2017, po 2,2% w latach 2018-2019 i 1,7% w 2020 r. wydatków ogółem)

W Gminie powołano Miejską Komisję Urbanistyczno-Architektoniczną (dalej: MKUA), jako organ doradczy w sprawach planowania i zagospodarowania przestrzennego miasta. W zarządzaniu zielenią Miasto współpracowało z mieszkańcami m.in. w ramach budżetu obywatelskiego, prowadząc konsultacje związane z urządzeniem nowych i modernizacją istniejących terenów zieleni.

W postępowaniach administracyjnych w sprawie wydania decyzji o warunkach zabudowy oraz w sprawie pozwolenia na budowę uwzględniano zagadnienia dotyczące zieleni. W Urzędzie posługiwano się definicją powierzchni biologicznie czynnej, która była tożsama z definicją terenów biologicznie czynnych, określoną w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury³. W przypadku decyzji o pozwoleniu na budowę, która dotyczyła działek, dla których ustanowiono mpzp przed 2015 r. i jednocześnie, w którym zdefiniowano powierzchnię biologicznie czynną, na cele wydania ww. decyzji stosowano definicję wynikającą z mpzp. W Urzędzie nie zidentyfikowano barier związanych z wydaniem ww. dwóch rodzajów decyzji.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, dalej: „rozporządzenie w sprawie warunków technicznych budynków” (Dz.U. z 2019 r. poz. 1065, ze zm)

Rada Miasta Sopotu nie podjęła uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. W mieście realizowane były jednak przez Zarząd Dróg i Zieleni w Sopocie (dalej: „ZDiZ”) działania rewitalizacyjne polegające na przywróceniu dobrego wyglądu, przebudowy i poprawy funkcjonowania obiektów i terenów, które nie były w ostatnich latach poddawane inwestycjom. Przedsięwzięcia były opiniowane (uzgadniane) przez inwestora z Konserwatorem Zabytków Miasta Sopotu (dalej: „Konserwator”) w zakresie zieleni, w wyniku czego następowało zwiększenie bioróżnorodności w miejscach, w których przeprowadzono przedsięwzięcia.

Stwierdzone nieprawidłowości polegające na:

- nieprzekazywaniu (co dwa lata) Radzie Miasta Sopotu, Raportów z wykonania gminnego programu ochrony środowiska,
- nieutrwaleniu zastosowanej metody ustalania procentowego udziału poszczególnych kategorii terenów powierzchni miasta wynikającego ze studium na cele sporządzenia Sprawozdań Głównego Urzędu Statystycznego Lokalne planowanie i zagospodarowanie przestrzenne PZP-14

nie miały wpływu na kontrolowaną działalność.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Uwzględnienie terenów zielonych w dokumentach strategicznych i planistycznych.

Opis stanu faktycznego

1.1. Miasto posiadało dokument pn. Plan Strategiczny Miasta Sopotu⁶ przyjęty uchwałą Rady Miasta w dniu 25.04.1996 r.⁷ Dokument ten został opracowany przez zespół zadaniowy powołany przez Prezydenta Miasta i poddany konsultacjom społecznym. Jego opracowanie zostało poprzedzone diagnozą stanu Miasta i jego mieszkańców. Od dnia jego uchwalenia dokument ten był dwukrotnie aktualizowany, tj. w 2002 r.⁸ i 2014 r.⁹ W dniu 13.06.2014 r. zmieniono jego nazwę na „Strategia Miasta Sopotu”.

(akta kontroli str. 7-73)

Prace nad nową strategią Miasta na lata 2021-2030¹⁰ rozpoczęto w 2020 r.¹¹, zostały one poprzedzone opracowaniem nowej diagnozy Miasta (wspólnie z Uniwersytetem Humanistyczno-Społecznym w Gdańsku, który jest odpowiedzialny za opracowanie nowej Strategii Rozwoju Miasta).

(akta kontroli str. 74-75)

1.2. W obowiązującej Strategii określono sześć celów strategicznych:

- „Zdrowi i sprawni sopocianie”,
- „Aktywni i zaangażowani sopocianie,

⁴ Dalej: PZP-1

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej

⁶ Plan miał na celu określenie sposobu przygotowania i prowadzenia działań, mających służyć wszechstronnemu rozwojowi miasta.

⁷ Uchwała Rady Miasta Sopotu Nr XX/232/96 z dnia 25 kwietnia 1996 r. w sprawie przyjęcia Planu Strategicznego Miasta Sopotu.

⁸ Uchwała Rady Miasta Sopotu Nr XXXIII/523/2002 z dnia 21 czerwca 2002 r. w sprawie aktualizacji Planu Strategicznego Miasta Sopotu

⁹ Uchwała Rady Miasta Sopotu Nr XXXVIII/533/2014 z dnia 13 czerwca 2014 r. w sprawie przyjęcia aktualizacji Strategii Miasta Sopotu

¹⁰ Na mocy § 1 ww uchwały postanowiono przedłużyć obowiązywanie Strategii Miasta Sopotu 2014-2020 do czasu uchwalenia przez Radę Miasta Sopotu Strategii Miasta Sopotu 2021-2030

¹¹ Na podstawie Uchwały Rada Miasta Sopotu Nr XX/349/2020 z dnia 26 listopada 2020 r.

- „Sopot miastem dla młodych”,
- „Sopot dobrze skomunikowany”,
- „Sopot – miasto atrakcji”,
- „Sopot – tu warto być przedsiębiorczym”

i jeden cel horyzontalny – „Zielony obywatelski Sopot lider ochrony środowiska i obywatelskiego zaangażowania”.

Zagadnienia związane z zachowaniem terenów zielonych ujęto w następujących zapisach:

- we wstępie Strategii podano m.in.: „Jaki będzie Sopot w 2020 r.? – Wspólnie dbamy o przyrodę i dlatego jesteśmy uznawani za lidera ochrony środowiska”.
- w celu strategicznym 1 „Zdrowi i sprawni sopocianie” zawarto m.in.: „Jakość środowiska przyrodniczego wpływa na nasze zdrowie – jeżeli chcemy cieszyć się dobrym zdrowiem, musimy więc efektywnie podnosić jakość ochrony środowiska”.

Przykładowe działania to:

- o zwiększenie dostępności, przy zachowaniu rygorów trwałej ochrony, terenów zielonych, w tym współpraca z zarządzającymi Trójmiejskim Parkiem Krajobrazowym,
 - o rozwój miejskiej infrastruktury ochrony środowiska, inwestycje proekologiczne oraz wsparcie inwestycji prywatnych o takim charakterze,
 - o program zwiększenia świadomości ekologicznej sopocian (edukacja ekologiczna).
- W celu strategicznym nr 5 „Sopot miasto atrakcji” zawarto m.in.: „Planowanie przestrzenne wzmacniające atrakcyjność osiedleńczą i turystyczną Sopotu, dbałość o przestrzeń publiczną w tym tereny zielone (estetyzacja, zwiększenie porządku i czystości) oraz zabytkową tkankę miasta.

Obowiązująca Strategia zaktualizowała Plan Strategiczny Miasta Sopotu, zawarto w niej sześć nowych celów strategicznych, jeden cel horyzontalny, zastosowano nowy układ dokumentu oraz nowy okres obowiązywania. Zagadnienia związane z terenami zielonymi zawarto w celu strategicznym 1 „Zdrowi i sprawni sopocianie” oraz w celu nr 5 „Sopot – miasto atrakcji”.

(akta kontroli str. 51-73, 201)

Sekretarz Prezydent wyjaśnił, że w ramach pracy nad aktualizacją Strategii nie pojawiły się postulaty i wnioski dotyczące zwiększenia terenów zielonych, natomiast pojawiły się postulaty dotyczące m.in. inwentaryzacji i waloryzacji zieleni, poprawy stanu terenów zielonych w Parku Północnym, większego wykorzystania otaczających Sopot kompleksów leśnych (w tym Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego) oraz walorów przyrodniczych, racjonalnej gospodarki zielenią miejską, ochroną skarpy sopockiej, organizacją terenów zielonych.

Postulaty te uwzględniono w przyjętej aktualizacji w zapisach celu 1 i 5 Strategii.

(akta kontroli str. 201-202)

W Strategii, na końcu opisu każdego celu strategicznego, określono wskaźniki monitoringu dla każdego ze wskazanych celów („Jak mierzymy efekty – wskaźniki monitoringu”). Nie zawarto wskaźników monitorowania odnoszących się ściśle do kwestii terenów zielonych.

(akta kontroli str. 51-73, 202)

1.3. Rada Miasta Sopotu przyjęła w dniu 7.10.2011 r. „Program Ochrony Środowiska dla miasta Sopotu na prawach powiatu na lata 2011 – 2014 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2015-2020”¹².

Zagadnienia związane z zachowaniem i rozwojem terenów zielonych ujęto w celu nr 3 Programu Ochrony Środowiska – „Zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych kształtujących wizerunek Sopotu”.

W powyższym celu wyróżniono następujące Priorytety:

I Ochrona i rewitalizacja obszarów zieleni miejskiej oraz obszarów cennych przyrodniczo i krajobrazowo:

1. Inwentaryzacja zieleni – przede wszystkim drzew, z oceną stanu zdrowotnego, w celu określenia działań pielęgnacyjnych i odtworzeni.
2. Zwiększenie liczby obiektów objętych ochroną prawną – ustanowienie nowych, indywidualnych form ochrony przyrody i krajobrazu (Skarpa Sopotcka) i dwóch użytków ekologicznych (fragmenty olsów i łągów w Parku Północnym).
3. Rewitalizacja zieleni:
 - rewitalizacja Parku Północnego II etap, Parku przy ul. Wejherowskiej, Parku Grodowego,
 - wprowadzanie systemów nawadniania terenów zielonych,
 - Urban Space stworzenie przyjaznej dla mieszkańców przestrzeni miejskiej w oparciu o tereny zielone miasta – kontynuacja,
 - zagospodarowanie terenów zielonych przy Bitwy pod Płowcami,
 - rewitalizacja parków uzdrowskowych w Sopocie (sanatorium Leśnik).

II Racjonalne wykorzystanie lasów:

1. Udostępnienie lasów do celów wypoczynkowych:
 - zagospodarowanie obrzeży lasów przymiejskich – głównie komunalnych (szlaki piesze i rowerowe, mała architektura, tablice informacyjne, inne formy edukacji ekologicznej),
 - ograniczona gospodarcza eksploatacja lasów.
2. Utrzymanie lasów zgodnie z zasadami obowiązującymi w Leśnym Kompleksie Promocyjnym „Lasy Oliwsko-Darżlubskie” oraz zgodnie z „Planem ochrony Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego” i planami urządzania lasów:
 - przywracanie możliwie naturalnej, pełnej struktury gatunkowej, warstwowej (piętrowej) i wiekowej drzewostanów oraz całych fitocenoz leśnych,
 - stosowanie rębni w maksymalny sposób pozwalających na naturalne odnawianie się lasu i rozwój wielowarstwowej struktury drzewostanu,
 - stosowanie do nasadzeń gatunków rodzimych, odpowiednich dla danych warunków siedliskowych,
 - niewprowadzanie gatunków roślin obcych geograficznie,
 - przy usuwaniu drzew pozostawianie drzew dziuplowatych, pomnikowych i z gniazdami ptaków,
 - pozostawianie części materii organicznej na dnie lasu.
3. Poprawa „zielonego” wizerunku miasta:
 - rewitalizacja podwórek w tym uporządkowanie zieleni podwórkowej – tworzenie zieleńców,
 - modernizacja i budowa nowych placów zabaw dla dzieci i miejsc rekreacji dla dorosłych,
 - pielęgnacja zieleni miejskiej: parków, skwerów, rabat, drzewostanów, w tym alei i szpalerów drzew przyulicznych,
 - konserwacja i wzbogacanie zasobów miejskiej zieleni (obsadzenia nowe i uzupełniające drzewami i krzewami w parkach i zieleńcach, wykonywanie

¹² Uchwała nr XIII/125/2011 z dnia 7 października 2011 r (dalej: „Program ochrony środowiska”)

- i pielęgnacja obsadzeń kwietników sezonowych, obsadzenia krzewami ozdobnymi),
- wzmocnienie pokrywy roślinnej pozostałości wydm i bezpośredniego zaplecza plaży.

(akta kontroli str. 76-147)

W Programie określono poziomy celów długookresowych bazując na dokumentach strategicznych¹³, dyrektywach unijnych oraz przepisach prawa krajowego, odnoszących się do horyzontu czasowego roku 2020.

W odniesieniu do zachowania walorów przyrodniczych i krajobrazowych celem długoterminowym dla miasta były:

- rewaloryzacja wszystkich parków miejskich oraz skwerów,
- rewaloryzacja alei i szpalerów drzew przyulicznych w zakresie wynikającym z inwentaryzacji zieleni, oceny zdrowotności, w tym wykonanie koniecznych wycinek i odtworzeń zieleni,
- zagospodarowanie obrzeży lasów przymiejskich co najmniej na powierzchni 10 % lasów komunalnych tj. ok. 20 ha (szlaki piesze i rowerowe, mała architektura, tablice informacyjne, inne formy edukacji ekologicznej).

W Programie określono harmonogram działań w ramach celu „Zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych kształtujących wizerunek miasta” w latach 2015-2020 według poszczególnych kierunków działań.

(akta kontroli str. 76-147)

Zrealizowane, w poszczególnych latach, inwestycje przedstawiono w pkt. 2.4 wystąpienia.

Przykładowa realizacja zadań ujętych w Programie przedstawiała się następująco:

- dokonano inwentaryzacji zieleni, przede wszystkim drzew, wraz z oceną stanu zdrowotnego, w celu określenia właściwych działań pielęgnacyjnych. Przeprowadzono również inwentaryzacje w ramach działań związanych ze zwiększeniem liczby obiektów objętych ochroną prawną lub oceną ich stanu zdrowotnego.
- w ramach projektu Urban Space wydano publikację "Sopot – Zielone Miasto" - opracowanie przyrodnicze przygotowane dla Sopotu, podkreślające zalety zielonych przestrzeni miejskich i przedstawiające cenne przyrodniczo miejsca w Sopocie.
- zlecono specjalistyczne opracowania:
 - o opracowanie związane z ustanowieniem użytków ekologicznych pn. „Ochrona, rewaloryzacja i zabezpieczanie obszarów cennych przyrodniczo w Uzdrowiskach Woj. Pomorskiego poprzez budowę infrastruktury ukierunkowującej ruch turystyczny oraz zagospodarowanie i zwiększenie bioróżnorodności na terenach cennych przyrodniczo w Ustce i w Sopocie”;
 - o ocenę stanu zdrowotnego drzew pomnikowych pn. Ekspertyza dendrologicznej 26 szt. drzew, będących pomnikami przyrody, pod kątem wykonania zabiegów sanitarnych, pielęgnacyjnych i zabezpieczających.
- w 2017 r. przeprowadzono badania statyki drzew i próby wytrzymałościowe najcenniejszych 32 okazów rosnących na Skarpie Sopotkiej. Badania prowadzono przy użyciu tomografu dźwiękowego. W oparciu o wyniki określono zakres zadań obejmujących drzewostan w ramach projektu rewitalizacji Skarpy Sopotkiej.
- w 2020 r. na zlecenie ZDiZ wykonano inwentaryzację drzew przyulicznych oraz rosnących na terenie miasta Sopotu wraz z oceną stanu zdrowia, obejmującą:
 - o drzewa i krzewy rosnące w pasie drogowym miasta Sopotu,
 - o drzewa i krzewy rosnące na terenie Parku Południowego,

¹³ polityka ekologiczna, polityka energetyczna, polityka edukacyjna, plany i programy długoterminowe.

- o drzewa i krzewy rosnące na Sopockiej Skarpie.

(akta kontroli str. 176-198, 208-246)

Program Ochrony Środowiska był spójny ze strategią rozwoju Gminy oraz studium. W latach 2015-2020 raporty z realizacji Programu Ochrony Środowiska nie były przygotowywane i przedstawiane Radzie Miasta Sopotu.

Prezydent wyjaśnił, że raport z realizacji Programu jest w trakcie opracowywania, zaplanowano przedstawienie Radzie Miasta Sopotu na sesji w czerwcu 2021 r.

(akta kontroli str. 51-73, 76-149)

Od kwietnia 2016 r. do listopada 2018 r., w Sopocie realizowany był projekt pn. „Ochrona, rewaloryzacja i zabezpieczanie obszarów cennych przyrodniczo w Uzdrowiskach Województwa Pomorskiego poprzez budowę infrastruktury ukierunkowującej ruch turystyczny oraz zagospodarowanie i zwiększenie bioróżnorodności na terenach cennych przyrodniczo w Ustce i Sopocie”¹⁴.

Projekt otrzymał dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego województwa pomorskiego na lata 2014-2020 w ramach działania 11.4 Ochrona różnorodności biologicznej.

Głównym celem projektu była ochrona, rewaloryzacja i zabezpieczenie ponadprzeciętnych na tle kraju walorów przyrodniczych i krajobrazowych dwóch uzdrowisk województwa pomorskiego. Najbardziej atrakcyjne przyrodniczo obszary zostaną zagospodarowane i zabezpieczone przed nadmierną penetracją mieszkańców i turystów.

Szczegółowy zakres działań zaplanowanych w Sopocie obejmował:

- Działania inwestycyjne:
 - o budowa sopockich błoni -etap III
 - o Skarpa sopocka wzdłuż ulicy j. Sobieskiego
 - o Skarpa sopocka wzdłuż ulicy Winieckiego do ul. Goyki
 - o Skarpa sopocka wzdłuż ulicy Winieckiego do Grodziska
 - o zagospodarowanie terenu wzdłuż potoku Kamiennego u zbiegu ulic Haffnera i Powstańców Warszawy
 - o dojście do użytku ekologicznego Wąwozy Grodowe
 - o budowa parkingu u zbiegu ulic Powstańców Warszawy i Haffnera
 - o uporządkowanie Lasku Karlikowskiego
- Działania edukacyjne:
 - o przeprowadzanie akcji ekologicznych zgodnie ze szkolnym kalendarzem ekologicznym;
 - o objęcie patronatem przez poszczególne szkoły podstawowe fragmentów skarpy sopockiej- „Sopocki patrol ekologiczny”;
 - o warsztaty przyrodnicze, historyczne i artystyczne na terenie skarpy sopockiej Grodziska i TPK ;
 - o akcje porządkowe połączone z piknikiem na terenie lasu oraz skarpy sopockiej i jej okolic z okazji np. Sprzątania Świata, Dnia Ziemi, Dnia Dziecka;
 - o propagowanie najcenniejszych przyrodniczo obszarów poprzez wydanie publikacji na temat przyrodniczych skarbów Sopotu, której forma i treść będą wynikiem konkursów szkolnych;
 - o projekt okładki zeszytu zawierającej kalendarz ekologiczny, wybranego w konkursie szkolnym.

¹⁴ Projekt partnerski – Gmina Miasto Ustka i Gmina Miasto Sopotu, Całkowita wartość projektu wyniosła 11.204 146,5 zł, wartość projektu w części Sopotu- 6.841.228 zł, wartość kosztów kwalifikowanych Sopotu – 6.641.228 zł, kwota dofinansowania dla Sopotu 4 321 640,71 zł

Projekt zakładał ponadto podjęcie działań na rzecz ustanowienia form prawnej ochrony w formie użytku ekologicznego obszarów o wyróżniającej się bioróżnorodności w Sopocie.

(akta kontroli str. 464-469)

1.4. Miasto Sopot posiadało studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przyjęte uchwałą Rady Miasta Sopotu 25.06.2010 r.¹⁵ (dalej: studium z 2010 r.), które obowiązywało do 26.03.2018 r. Od tego dnia obowiązywało nowe studium przyjęte przez Radę Miasta Sopotu¹⁶.

a) W studium opisano kierunki kształtowania terenów zielonych w Sopocie, bez wskazania precyzyjnych danych ilościowych prezentujących ich docelową powierzchnię. Miasto, jako uzdrowisko, zamierza realizować wizję proekologiczną. Służyć temu ma m.in. zagospodarowywanie dla potrzeb rekreacji głównych rejonów penetracji rekreacyjnej, przede wszystkim w sąsiedztwie osiedli wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej. Planowane są m.in. nasadzenia roślinności adekwatnej siedliskowo i geograficznie z strefie brzegowej morza i jej zaplecza; zadrzewienie i zakrzewienie ciągów ekologicznych potoków, gdzie ich przebieg odbywa się w korytach otwartych; ochrona i pielęgnacja oraz rewaloryzacja wskazanych w studium parków, skwerów, itp. Kierunki te były zgodne z określonymi w Programie ochrony środowiska.

b) W studium przedstawiono zapisy ilościowe prezentujące aktualną powierzchnię terenów zielonych, zgodnie z którymi na jednego mieszkańca Sopotu przypada około 0,03 ha zieleni. Około 61,2% całkowitej powierzchni miasta, która wynosi 1739 ha, zajmują lasy, parki i zieleńce. Same lasy zajmują 933 ha (las komunalne 203 ha, lasy państwowe 728 ha, lasy prywatne 2 ha), tj. 54% całkowitej powierzchni miasta. Według szacunkowych danych, w granicach stref ochrony uzdrowiskowej:

- A1 i A2 znajduje się 131,3 ha terenów zieleni, tj. 87% ich łącznej powierzchni,
 - B1 i B2 znajduje się 900,7 ha terenów zieleni, tj. 83% ich łącznej powierzchni.
- Łącznie tereny zielone w ww. czterech strefach zajmują 1032 ha, tj. 59,3% całkowitej powierzchni miasta.

Ponadto na terenie miasta znajduje się 37 pomników przyrody (w tym dwa głązy narzutowe, 35 drzew i grup drzew, jedna aleja), rezerwat przyrody – „Zajęcze Wzgórze” oraz dwa użytki ekologiczne „Wąwozy Grodowe” oraz „Jar Swelinii” o powierzchni odpowiednio 0,94 ha i 1,48 ha.

Dysproporcje w zakresie zieleni przedstawione w studium pomiędzy strefami A1, A2, B1 i B2 wynosiły odpowiednio: 85%, 98%, 53,1% oraz 91,5%.

W studium nie przedstawiono danych prezentujących maksymalny promień dojścia mieszkańca do terenów zielonych.

W studium określono także wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej dla każdej strefy ochrony uzdrowiskowej, tj.: *Wskaźnik udziału powierzchni biologicznie czynnej, tj.: - dla obszarów poszczególnych stref ochrony uzdrowiskowej ustala się stosowanie wskaźników powierzchni biologicznie czynnej, uwzględniających przepisy odrębne w zakresie ochrony uzdrowiskowej (obecnie obowiązujące przepisy określają minimalny udział terenów zieleni: dla strefy „A” - 65% i dla strefy „B” - 50% oraz minimalny udział terenów biologicznie czynnych dla strefy „C” - 45%), przy czym przez tereny zieleni rozumie się powierzchnie gruntu pokryte roślinnością trwałą lub sezonową.* Ponadto w studium miasto podzielono na 17 jednostek strukturalnych w czterech strefach. Dla każdej strefy określono funkcję dominującą, tj. R – rekreacyjna (sześć jednostek), C i P – usługowa (cztery jednostki), M –

¹⁵ Uchwała nr XL/476/2010 w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sopotu.

¹⁶ Uchwała nr XXXIX/522/2018 w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sopotu

mieszkaniowa (siedem jednostek). Dla każdej jednostki określono wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej właściwy dla ich lokalizacji według podziału na strefy uzdrowskowe A, B i C.

Studium z 2010 r. nie zawierało definicji powierzchni biologicznie czynnej¹⁷.

c) W Urzędzie nie utrwalono zastosowanej metody ustalania, na potrzeby sporządzenia sprawozdań PZP-1, procentowego udziału poszczególnych kategorii terenów w mieście wynikających ze studium.

d) W studium określono:

- tereny wyłączone spod zabudowy oraz wskazano ich lokalizację, tj. na rysunku załączonym do studium (mapa). Wyłączonymi spod zabudowy były tereny lasów; rezerwat przyrody; użytki ekologiczne; cenne przyrodniczo wskazane do ochrony, jako użytki ekologiczne, korytarze ekologiczne o znaczeniu lokalnym; parki; klif sopocki; inne tereny podlegające ochronie zgodnie z przepisami odrębnymi. Wskazanie ww. terenów było kontynuacją ustaleń dotyczących obszarów wyłączonych spod zabudowy poczynionych w studium z 2010 r.
- obszary przestrzeni publicznej przebiegające w trzech osiach, w tym obejmujące tereny zieleni (m.in. rejon nadmorskiej przestrzeni publicznej, obejmujący plaże, główny nadmorski ciąg rekreacyjno-spacerowy i sąsiadujące parki). Obszary te były objęte mpzp.

e) Przed uchwaleniem studium, przeprowadzono konsultacje społeczne. W czterech spotkaniach konsultacyjnych wzięło udział łącznie 139 osób. W dyskusji publicznej wzięło udział 29 osób. Do Urzędu wpłynęło (w terminie) 167 pism podpisanych przez 281 osób. Pisma zawierały uwagi do studium. W ramach każdej z ww. form konsultacji społecznych podejmowane były tematy dotyczące terenów zielonych. Dotyczyły one m.in.: korytarza ekologicznego Doliny „Świemirowskiej”, tworzenia nowych terenów mieszkaniowych na terenach cennych przyrodniczo, lokalizacji usług w strefie ochrony pośredniej ujęcia wody Nowe Sarnie Wzgórze, zwiększenia korytarza ekologicznego Świemirowsko-Karlikowskiego.

(akta kontroli str. 76-147, 542-545, 655-677, 1063-1064)

1.5 Całkowita powierzchnia Gminy wyniosła 1.728 ha, w poszczególnych latach objętych kontrolą mpzp obejmowały powierzchnię: 790 ha w 2015 r. (co stanowiło 45,7% powierzchni całkowitej), 941 ha w 2016 r. (tj. 54,1%), 964 ha w 2017 r. (tj. 55,5%), 1.142 ha w latach 2018 -2020 (tj. 65,7%).

W okresie objętym kontrolą uchwalono łącznie 26 mpzp, z tego: siedem w 2015 r., cztery w 2016 r., trzy w 2017 r., cztery w 2018 r., trzy w 2019 r. i pięć w 2020 r.

Powierzchnia objęta uchwalonymi planami wyniosła łącznie: 325,39 ha, z tego: 166,16 ha w 2015 r., 21,22 ha w 2016 r., 59,89 ha w 2017 r., 7,27 ha w 2018 r., 40,38 ha w 2019 r. i 30,47 ha w 2020 r.

Łączny koszt¹⁸ uchwalenia mpzp wyniósł 445,8 tys. zł, z tego: 105,3 tys. zł w 2015 r., 89,8 tys. zł w 2016 r., 100,5 tys. zł w 2017 r., 44,0 tys. zł w 2018 r., 47,2 tys. zł w 2019 r. i 59,0 tys. zł w 2020 r.

W badanych latach w Sopocie obowiązywało: 76 mpzp w 2015 r., 82 w 2016 r., 87 w 2017 r., 90 w 2018 r., 92 w 2019 r. i 94 w 2020 r,

(akta kontroli str. 249, 515, 655-698)

¹⁷ Do ustawy z dnia 28 lica 2005 r. o lecznictwie uzdrowskowym, uzdrowskach i obszarach ochrony uzdrowskowej oraz o gminach uzdrowskowych (Dz U z 2020 r poz 1662, ze zm., dalej ustawa uzdrowskowa) wprowadzono definicję terenów biologicznie czynnej od 7 lipca 2011 r, tj art 1 pkt 1 lit e) ustawy z dnia 4 marca 2011 r. o zmianie ustawy o lecznictwie uzdrowskowym, uzdrowskach i obszarach ochrony uzdrowskowej oraz o gminach uzdrowskowych oraz niektórych innych ustaw (Dz U z 2011 r. Nr 73, poz 390, ze zm.).

¹⁸ Koszt opracowania planu w całym okresie jego sporządzania.

Łączna powierzchnia przeznaczenia terenów pod funkcje wg sprawozdań PZP-1 Lokalne planowanie i zagospodarowania przestrzenne przedstawiała się następująco:

- zabudowa mieszkaniowa ogółem: 15,9% w 2015 r., 13,4% w 2016 r., 11,5% w 2017 r. i w 2018 r., 11,7% w 2019 r. i 11,6% w 2020 r.,
 - o w tym zabudowa wielorodzinna: 12,1% w 2015 r., 10,2% w 2016 r., 8,8% w 2017 r. i w 2018 r., 9,0% w 2019 r. i w 2020 r.,
- zabudowa usługowa ogółem: 13,7% w 2015 r., 11,8 w 2016 r., 10,2% w 2017 r. i w 2018 r., 10,3% w 2019 r. i 10,4% w 2020 r.,
 - o w tym usługi publiczne: 4,7% w 2015 r., 3,9% w 2016 r. 3,3% w latach 2017 - 2020,
- użytkowane rolniczo: 2,3% w 2015 r., 1,9% w 2016 r., 1,6% w 2017 r., 0% w latach 2018 r. – 2020,
 - o w tym tereny zabudowy zagrodowej: 0% w 2015 r. – 2020,
- zabudowa techniczno-produkcyjna: 0% w 2015 r., 0,1 w 2016 r., 0,1% w latach 2017 r. i w 2020,
- zieleń i wody: 58,4% w 2015 r., 64,4% w 2016 r., 69,1% w 2017 r., 70,7% w 2018 r., 70,2% w latach 2019 - 2020,
- komunikacja: 9,3% w 2015 r., 8,1 % w 2016 r., 6,9% w 2017 r. i w 2018 r., 7% w latach 2019 – 2020,
- infrastruktura techniczna: 0,4% w 2015 r. 0,3% w 2016 r., 0,6% w 2017 r. i w 2018 r., 0,7% w latach 2019 - 2020,

(akta kontroli str. 655-698)

Badanie 10 mpzp obowiązujących w okresie objętym kontrolą wykazało, że w mpzp, w zależności od obszaru jaki obejmował mpzp, uwzględniono zagadnienia dotyczące zieleni, terenów zieleni i zadrzewień. Każdorazowo określono zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalną i minimalną intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, maksymalną wysokość zabudowy, minimalną liczbę miejsc do parkowania i sposób ich realizacji oraz linie zabudowy i gabaryty obiektów. Opracowując mpzp przeprowadzono konsultacje społeczne (w stosunku do badanych planach nie wniesiono uwag w zakresie terenów zielonych).

Badane plany nie naruszały ustaleń studium.

Wszystkie poddane badaniu mpzp obejmowały obszary położone w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno – krajobrazowego Sopotu, wpisanego do rejestru zabytków województwa pomorskiego¹⁹, poza tym wszystkie obszary objęte badanymi planami położone były w zasięgu stref ochrony uzdrowskiej Uzdrowska Sopot²⁰.

(akta kontroli str. 266-399, 447-462)

W poddanych badaniu Uchwałach Rady Miasta Sopotu²¹ (w Rozdziale 1. – „Przepisy ogólne odnoszące się do całego obszaru objętego planem”) podano, że: „powierzchnia biologicznie czynna - powierzchnia terenu biologicznie czynna w rozumieniu przepisów odrębnych”.

¹⁹ Decyzja Nr K1.IX/0138/79 z dnia 12.02.1979 r., zmienioną decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Nr DOZ-OAiK-6700/252/08/10(KS-20) z dnia 09.03.2010 r. (aktualny numer w rejestrze zabytków województwa pomorskiego - 936)

²⁰ Uwarunkowania wynikające ze statusu Sopotu jako uzdrowska zawiera Statut Uzdrowska Sopot. Obecnie obowiązujący statut ustanowiony został Uchwałą Nr XIII/146/2011 Rady Miasta Sopotu z dnia 18 listopada 2011 roku.

²¹ Nr IX/106/2015, NR XXI/280/2016, NR XIII/181/2015, XXI/281/2016, XXIII/299/2016, XXIV/325/2016, XXVII/380/2017, XXXVII/498/2018, XLIII/583/2018, XX/348/2020

Ponadto powierzchnia biologicznie czynna była zdefiniowana w czterech uchwałach ustanawiających mpzp (uchwalonych przed 2015 r.) dla inwestycji objętych badaniem decyzji o pozwoleniu na budowę (o których mowa w pkt 3.8.), a w dwóch (uchwalonych w okresie objętym kontrolą) zastosowano odesłanie do przepisów rozporządzenia w sprawie warunków technicznych budynków.

Naczelnik Wydziału Urbanistyki i Architektury wyjaśnił, że pojęcie to zostało zdefiniowane w akcie prawa powszechnie obowiązującego wyższego rzędu. Aby zdefiniować to pojęcie w akcie prawa miejscowego Rada Gminy musiałaby posiadać ustawowe umocowanie do zawarcia w prawie miejscowym regulacji w ww. zakresie, a takiego upoważnienia ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym²² nie zawiera.

(akta kontroli str. 463, 516)

1.6 Miasto Sopot nie opracowało dotychczas gminnego programu rewitalizacji. Prezydent wyjaśnił, że Rada Miasta Sopotu nie podjęła uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na podstawie art. 8 ustawy o rewitalizacji²³. W ramach przewidzianych w RPO WP 2014-2020²⁴ środków finansowych na projekty rewitalizacyjne przeprowadzono w Mieście analizę pod kątem możliwości wyznaczenia w mieście obszarów spełniających określone – w wytycznych dotyczących programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Analiza pozwoliła ustalić, iż na terenie Sopotu nie jest możliwe wyznaczenie obszarów spełniających kryteria degradacji i kwalifikujących przez to wyznaczony obszar do wsparcia w ramach projektów rewitalizacyjnych.

(akta kontroli str. 6, 174)

1.7. W Sopocie nie sporządzono diagnozy stanu przyrody i terenów zieleni, w której zidentyfikowano by podstawowe problemy dotyczące zieleni miejskiej i równomierności rozmieszczenia terenów zielonych w poszczególnych częściach Miasta, w tym ich dostępności dla mieszkańców.

Sekretarz wyjaśnił, że ze względu na zlecone inne specjalistyczne inwentaryzacje, nie widzi konieczności posiadania diagnozy o której mowa powyżej.

(akta kontroli str. 173)

1.8. W Gminie nie opracowano innych (niż studium, mpzp, Strategia Rozwoju Miasta i Program ochrony środowiska) dokumentów, w których uwzględniono zagadnienia związane z zachowaniem i zwiększeniem terenów zielonych.

(akta kontroli str. 525)

1.9 Zarządzeniem Nr 176/2003 z 17.10.2003 r.²⁵ Prezydent powołał MKUA, jako organ doradczy w sprawach planowania i zagospodarowania przestrzennego miasta.

Organizację i tryb działania MKUA ustalono w regulaminie, który stanowił załącznik do ww. zarządzenia.

W badanym okresie MKUA opiniowała 28 projektów planów miejscowych oraz przedstawiała gminie propozycje w odniesieniu do terenów zielonych.

²² Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Dz. U. z 2021 r. poz. 741, ze zm. (dalej: ustawa o planowaniu).

²³ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485), dalej: ustawa o rewitalizacji

²⁴ Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.

²⁵ zmienione Zarządzeniem nr 245/2019 Prezydenta Miasta Sopotu z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie zmiany zarządzenia nr 176/2003 z dnia 17 października 2003 r. w sprawie powołania Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej w Sopocie oraz ustalenia regulaminu, organizacji i trybu działania

Opiniując mpzp MKUA wносиła o:

- osłonięcie widokowe od strony PKP i od drogi, osłoną powinna być zieleń o zróżnicowanej wysokości,
- zachowanie istniejących drzew, zastosowanie przedogródków od strony ulicy,
- pozostawienie ciągu zieleni wzdłuż drogi,
- zaprojektowanie obiektów w sposób umożliwiający zachowanie zieleni w największym stopniu,
- wykorzystanie ostatniej kondygnacji jako tarasu widokowego urządzonego w części zielenią,
- wprowadzenie zapisu o uzupełnieniu szpalerów drzew wzdłuż ulicy, zdaniem Komisji możliwa była wycinka drzew kolidujących z zagospodarowaniem, pod warunkiem rekompensaty w formie nasadzeń we wskazanych miejscach,
- wzmocnienie i konieczność ochrony pasa zieleni położonego pomiędzy terenami mieszkalnymi, wprowadzenie szpaleru zieleni od strony ulicy,
- zachowanie funkcji przedogródków i ich ochronę, wprowadzenie zapisu o uzupełnieniu szpalerów drzew wzdłuż ulic.

Ponadto podczas prac MKUA zapoznała się i zaopiniowała projekt studium, w toku dyskusji podtrzymano zalecenia i wnioski dotyczące:

- konieczności opracowania studium krajobrazowego dla Sopotu, obejmującego w szczególności Oś AB, pas kolejowy, Al. Niepodległości,
- sposobu traktowania funkcji mieszkaniowej w Osi AB,
- *zwrócono uwagę na zapewnienie ciągłości korytarzy ekologicznych np. Doliny Świemirowskiej w kierunku morza. Należało zagwarantować właściwe usytuowanie budynków, aby nie tworzyć przegrody utrudniającej naturalne przemieszczenie się mas powietrza,*
- przedłużenia ciągu spacerowego od morza do Ergo Areny i dalej w kierunku lasu.

(akta kontroli str. 470-472)

1.10 . Zdaniem Prezydenta głównymi problemami i barierami zidentyfikowanymi w Urzędzie, w związku z tworzeniem i wdrażaniem w życie zapisów studium w zakresie zachowania i zwiększenia terenów zielonych w mieście i innych terenów pełniących funkcje przyrodnicze, w poszczególnych zakresach były:

- a) procedura, czas i koszty opracowania mpzp - z uwagi na ochronę terenów zielonych podejmowano działania w zakresie sporządzania i uchwalania mpzp w sposób zapewniający objęcie ustaleniami planów jak największego obszaru miasta, aby nie było konieczności wydawania decyzji o warunkach zabudowy. W jednym przypadku trwał konflikt prawny związany z próbą wyłączenia działki spod możliwości zabudowy na linii obecny właściciel – sąsiedzi – Urząd. Występowały też (w postaci wniosków do mpzp) naciski użytkowników dzierżawiących fragmenty plaż o dopuszczenie możliwości rozbudowy istniejących lokali gastronomicznych lub dopuszczenie nowych lokalizacji;
- b) odpowiedzialność odszkodowawcza miasta, w związku z wyłączeniem z zabudowy terenów przeznaczonych do pełnienia funkcji przyrodniczych zgodnie z polityką przestrzenną miasta – w badanym okresie nie wystąpiły takie przypadki;
- c) zapewnienie skutecznej ochrony przed zabudową terenów przeznaczonych do pełnienia funkcji przyrodniczych do czasu uchwalenia mpzp (w tym ewentualny nasilony napływ wniosków o wydanie decyzji o warunkach zabudowy po przystąpieniu do prac nad projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla danego terenu) – zdaniem Prezydenta kontynuacja polityki przestrzennej oraz zachowanie terenów zielonych w rękach Miasta spowodowała, że taki problem nie występował;

- d) uwzględniania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapisów decyzji o warunkach zabudowy, wydanych zarówno przed, jak i po przystąpieniu do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – ze względu na bardzo duże pokrycie obszaru miasta mpzp ilość wydawanych decyzji o warunkach zabudowy była znikoma. W Gminie zasadą było, że w przypadku objęcia planem ustalenia decyzji o warunkach zabudowy były kontynuowane;
- e) zapewnienia odpowiedniego udziału zieleni na terenach przeznaczonych pod osiedla mieszkaniowe, zgodności kierunków faktycznego zagospodarowywania (zabudowy) terenów pełniących funkcje przyrodnicze z polityką przestrzenną miasta wyrażoną w studium – ze względu na położenie miasta w strefach ochrony zdrowiskowej standardem stało się ustalenie dużej powierzchni terenów biologicznie czynnych i terenów zielonych. Sopot nie posiadał terenów rozwojowych, a wszelkie inwestycje – w tym mieszkaniowe były uzupełnieniem lub wymianą tkanki istniejącej. Występujące problemy związane były z naciskami deweloperów lub inwestorów prywatnych na jak najintensywniejszą zabudowę. Zdaniem Prezydenta prestiż związany z posiadaniem mieszkania w Sopocie wpływał na wysokie ceny nieruchomości i wymagał od deweloperów stworzenia otoczenia atrakcyjnego wizualnie, z zagospodarowanym otoczeniem przeznaczonym na zieleń, rekreację, skwery i parki;
- f) innych kwestii zidentyfikowanych w ramach działalności Urzędu dotyczących prawnej i planistycznej ochrony terenów o funkcjach przyrodniczych – w badanym okresie nie wystąpiły.

(akta kontroli str. 201-203)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1) W latach 2015-2020 Prezydent nie przygotował i nie przedstawił Radzie Miasta raportów z wykonania Programu ochrony środowiska (o którym mowa w art. 17 ust. 1 Poś²⁶), co było niezgodne z art. 18 ust. 2 Poś i z postanowieniami ww. Programu, w którym stwierdzono, że za jego realizację odpowiada Prezydent, który co dwa lata sporządza sprawozdanie z jego realizacji i przedkłada Radzie Miasta Sekretarz wyjaśnił, że celem raportu z realizacji Programu ochrony środowiska było sprawozdanie ze zdarzeń, które świadczyć miały o wyniku osiągnięcia celów założonych w Programie. Skoro cele w Programie zakreślono dla określonej perspektywy czasowej, raportowanie z ich osiągnięcia w innym (krótszym) okresie czasowym nie miałyby pokrycia w faktach i byłoby tylko prognozowaniem oceny osiągniętych celów i założonych efektów ekologicznych. Dwuletnia perspektywa wskazana w art. 18 ust. 2 ustawy Poś sporządzania raportu, zdaniem Prezydenta, jest zbyt krótka, by pozwalała na dokonanie realnej, rzeczywistej oceny realizacji przyjętych celów i priorytetów określonych w Programie.

(akta kontroli str. 172, 175)

2) W Urzędzie nie utrwalono zastosowanej metody ustalania procentowego udziału poszczególnych kategorii terenów²⁷ powierzchni miasta wynikającego ze studium, na cele sporządzenia formularza PZP-1 za rok 2018, 2019 i 2020. Skutkiem tego, było uniemożliwienie ustalenia, czy prawidłowo wypełniono formularz PZP-1.

Naczelnik Wydziału Urbanistyki i Architektury Urzędu wyjaśnił, że studium nie zawiera i nie może zawierać bilansu użytkowania gruntu wg stanu projektowanego. Wyznacza on jedynie kierunki zagospodarowania przestrzennego, wskazując strefy

²⁶ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, ze zm.) dalej Poś

²⁷ Mieszkaniowe jednorodzinne, mieszkaniowe wielorodzinne, usługowe, techniczno-produkcyjne, komunikacyjne, infrastruktury technicznej, użytkowania rolniczego, zieleni i wód, inne

funkcjonalne, nie jest zatem możliwe określenie w nim procentowego udziału poszczególnych funkcji.

Według NIK, objaśnienia do formularza PZP-1 wskazują na sposób określania w PZP-1 procentowych udziałów poszczególnych terenów miasta. Jeśli studium nie zawiera precyzyjnych zapisów dotyczących ww. udziałów, należy przeprowadzić stosowne obliczenia szacowania na podstawie części graficznej dokumentu, przyjmując równy podział (np. 50:50% w przypadku terenów, dla których przewidziano na mapie dwie funkcje).

(akta kontroli str. 526-527, 530-531, 542-545, 655-677)

OCENA CZĄSTKOWA

Miasto posiadało dokumenty strategiczne i planistyczne, w których uwzględniono konieczność ochrony, utrzymania i zwiększania terenów zielonych.

Miasto nie dysponowało jednak kompleksową diagnozą stanu i inwentaryzacją zieleni w Mieście, których ustalenia pozwalałyby na rzetelne określenie długoterminowych oraz bieżących działań dotyczących zieleni miejskiej.

Przeznaczenie terenów zielonych w mpzp było zgodne z dyspozycjami zawartymi w studium.

Dokonując zmian mpzp pozyskano wymagane opinie i uzgodnienia oraz zapewniono udział społeczeństwa w pracach nad tymi zmianami.

Stwierdzone nieprawidłowości polegająca na nieprzekazywaniu (co dwa lata) Radzie Miasta Sopotu, Raportów z wykonania gminnego programu ochrony środowiska oraz nieutrwaleniu zastosowanej metody ustalania procentowego udziału poszczególnych kategorii terenów powierzchni miasta wynikającego ze studium na cele sporządzenia Sprawozdań PZP-1, nie miały wpływu na kontrolowaną działalność.

OBSZAR

2 Zarządzanie terenami zielonymi.

Opis stanu faktycznego

2.1 Inwentaryzacja drzew przyulicznych oraz rosnących na terenie Miasta Sopotu, wraz z oceną stanu zdrowia została wykonana w 2020 roku.

Zakres opracowania obejmował: wykonanie inwentaryzacji drzew rosnących w pasie drogowym, drzew rosnących na Skarpie Sopotkiej, drzew rosnących na terenie Parku Południowego. Ponadto zinwentaryzowano powierzchnię krzewów w pasach drogowych. W badanych latach nie zlecano inwentaryzacji parków, skwerów, zieleńców, zbiorników wodnych i lasów.

Dyrektor ZDiZ wyjaśnił, że nie zlecono inwentaryzacji parków, skwerów, zieleńców, zbiorników wodnych i lasów ponieważ opierano się na wcześniej posiadanych danych, które nie ulegały zmianom, o ile nie następowała przebudowa. W przypadku rewitalizacji terenów zieleni (np. Park Północny) lub realizacji projektów drogowych inwentaryzację zieleni i projekt zagospodarowania wykonywano w ramach dokumentacji projektowej i odbiorowej.

(akta kontroli str. 172, 176-183, 401-446)

Koszt przeprowadzonej inwentaryzacji w 2020 r. wynosił 77.332,40 zł brutto. Dyrektor ZDiZ wyjaśnił, że ponieważ dokumentacja pochodzi z 2020 r. wymagane będzie jej aktualizowanie o drzewa usuwane i nasadzone, czynności te będą prowadzone na bieżąco.

(akta kontroli str. 1066-1067)

2.2 Jednostką odpowiedzialną za zadania związane z terenami zielonymi był ZDiZ²⁸. Kompetencje ZDiZ i zakres powierzonych zadań określony został w statucie ZDiZ²⁹. Zgodnie z § 5 ust.1 Statutu przedmiotem działalności ZDiZ była realizacja zadań gminy, związanych m.in. z rozwojem terenów zieleni miejskiej (w tym parków i zieleńców) i lasów komunalnych.

Działania ZDiZ w zakresie zarządzania terenami zieleni miejskiej obejmowały:

- 1) utrzymanie terenów zieleni miejskiej, w tym sadzenie i usuwanie drzew i krzewów, a także nadzór nad prawidłowością i terminowością zabiegów pielęgnacyjnych i renowacyjnych zieleni miejskiej,
- 2) kontrolę stanu terenów zieleni miejskiej w granicach administracyjnych Miasta Sopotu oraz prowadzenie ewidencji w tym zakresie,
- 3) współdziałanie z Konserwatorem w zakresie utrzymania terenów zieleni miejskiej,
- 4) prowadzenie gospodarki leśnej na administrowanym terenie lasów komunalnych, utrzymanie urządzeń, funkcji rekreacyjno-turystycznej lasów,
- 5) zamawianie, nadzorowanie i rozliczanie usług w zakresie:
 - a. utrzymania terenów zieleni miejskiej (wraz ze zlokalizowanymi na nich obiektami małej architektury, pomnikami, obiektami budowlanymi i urządzeniami zabawowymi, znajdującymi się na terenach będących w utrzymaniu ZDiZ),
 - b. utrzymania drzewostanu i zadrzewienia, w tym kontrola nasadzeń rekompensujących na terenach będących w utrzymaniu ZDiZ,
- 6) uzgadnianie wniosków na czasowe zajęcie terenów zieleni miejskiej, wydawanie warunków prowadzenia robót na terenach zieleni miejskiej, w tym robót odtworzeniowych.

Zadania wynikające z ustawy o ochronie przyrody³⁰ w Gminie realizowały Biuro Konserwatora Zabytków (BKZ) i Wydział Inżynierii i Ochrony Środowiska (WIOŚ).

Kompetencje tych podmiotów uregulowano w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miasta Sopotu, określonym Zarządzeniem Prezydenta Miasta Sopotu nr 540/2020 z dnia 28 lutego 2020 r.

Do zadań BKZ należało:

- 1) wydawanie pozwoleń na usunięcie drzew i krzewów w odniesieniu do wpisanej do rejestru zabytków strefy ochrony konserwatorskiej zespołu urbanistyczno-krajobrazowego miasta,
- 2) wydawanie wytycznych konserwatorskich wynikających z ustawy o ochronie zabytków³¹ i ustawy o ochronie przyrody dotyczących prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych realizowanych w odniesieniu do obiektów i obszarów zabytkowych, objętych ochroną prawną w formie jej ustalenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz obiektów i obszarów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków, które były położone w strefie ochrony konserwatorskiej zespołu urbanistyczno-krajobrazowego miasta,
- 3) opiniowanie ze stanowiska konserwatorskiego wszelkich zmian wyglądu w odniesieniu do obiektów i obszarów zabytkowych, objętych ochroną prawną w formie jej ustalenia w mpzp oraz obiektów i obszarów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków, które są położone w strefie ochrony

²⁸ Jednostka budżetowa.

²⁹ Przyjęty uchwałą Rady Miasta Sopotu nr VII/49/2011 z 8 kwietnia 2011 r., zmieniony uchwałą nr XXVI/354/2017 z dnia 13 lutego 2017 r.

³⁰ Ustawa z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55, ze zm.)

³¹ Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2021 r. poz. 710), dalej ustawa o ochronie zabytków.

konserwatorskiej zespołu urbanistyczno-krajobrazowego miasta (umiejscowienie pomników, dzieł plastycznych, urządzeń przeznaczonych do umieszczania w miejscach publicznych, nośników reklamowych).

Do zadań WIOŚ należała realizacja zadań określonych ustawą o ochronie przyrody w tym:

- 1) prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach wymierzania administracyjnych kar pieniężnych za nielegalną wycinkę drzew i krzewów,
- 2) prowadzenie spraw, związanych z ustanawianiem na terenie gminy form ochrony przyrody i prowadzeniem ich rejestru,
- 3) prowadzenie rejestru form ochrony przyrody na terenie gminy oraz monitoring istniejących form ochrony przyrody zlokalizowanych poza terenami leśnymi należącymi do Skarbu Państwa oraz zlecanie i nadzorowanie prac pielęgnacyjnych i interwencyjnych w odniesieniu do pomników przyrody oraz obszarowych form ochrony przyrody zlokalizowanych na terenach gminnych,
- 4) współpraca ze Strażą Miejską w zakresie ochrony przyrody.

(akta kontroli str. 169-170, 533-536)

W Sopocie zarządzanie terenami zieleni powierzono ZDiZ, w którego strukturze wyodrębniono Dział Zieleni, do zadań którego należało m.in.:

- 1) prowadzenie działań inwestycyjnych w zakresie terenów zieleni miejskiej oraz modernizacji i budowy placów zabaw,
- 2) prowadzenie działań związanych z zagospodarowaniem i bieżącym utrzymaniem terenów zieleni miejskiej - lasów komunalnych, parków, zieleńców, zielenią w pasach drogowych, zadrzewieniami miejskimi,
- 3) prowadzenie działań związanych z zagospodarowaniem i bieżącym utrzymaniem placów zabaw oraz elementów małej architektury stanowiących własność Gminy miasta Sopotu,
- 4) przyjmowanie wniosków dotyczących przycięcia lub usunięcia drzewa na terenach administrowanych przez ZDiZ.

Prezydent wyjaśnił, że w związku z przekazaniem wszystkich zadań jednemu podmiotowi, nie było zasadne tworzenie dodatkowych komórek organizacyjnych w Urzędzie.

(akta kontroli str. 533-536)

2.3 Planowane wydatki bieżące i inwestycyjne na zachowanie i zwiększenie terenów zielonych wynosiły ogółem: 40.907,1 tys. zł (z tego 21.945,0 tys. zł stanowiły wydatki bieżące i 18.962,1 tys. zł wydatki majątkowe), z tego:

- 3.486,0 tys. zł w 2015 r., z tego: 2.869,9 tys. zł stanowiły wydatki bieżące i 616,1 tys. zł wydatki majątkowe,
- 4.164,4 tys. zł w 2016 r., z tego: 3.024,4 tys. zł stanowiły wydatki bieżące i 1.140,0 tys. zł wydatki majątkowe,
- 4.801,4 tys. zł w 2017 r., z tego: 3.090,4 tys. zł stanowiły wydatki bieżące i 1.711,0 tys. zł wydatki majątkowe,
- 16.185,0 tys. zł w 2018 r., z tego: 3.755,0 tys. zł stanowiły wydatki bieżące i 12.430,0 tys. zł wydatki majątkowe,
- 5.931,0 tys. zł w 2019 r., z tego: 4.561,0 tys. zł stanowiły wydatki bieżące i 1.370,0 tys. zł wydatki majątkowe,
- 6.339,3 tys. zł w 2020 r., z tego: 4.644,3 tys. zł stanowiły wydatki bieżące i 1.695,0 tys. zł wydatki majątkowe.

W badanych latach na utrzymanie już istniejących oraz urządzenie i tworzenie nowych terenów zieleni, zadrzewieni i zakrzewień na terenie gminy wydatkowano łącznie 35.435,5 tys. zł, z tego w poszczególnych latach:

- 4.170,2 tys. zł w 2015 r., z tego: 3.784,1 tys. zł stanowiły wydatki bieżące a 386,1 tys. zł wydatki majątkowe,

- 4.821,2 tys. zł w 2016 r., z tego: 4.431,0 tys. zł stanowiły wydatki bieżące a 390,2 tys. zł wydatki majątkowe,
- 5.148,4 tys. zł w 2017 r., z tego: 4.826,9 tys. zł stanowiły wydatki bieżące a 321,5 tys. zł wydatki majątkowe,
- 7.308,6 tys. zł w 2018 r., z tego: 4.122,2 tys. zł stanowiły wydatki bieżące a 3.186,4 tys. zł wydatki majątkowe,
- 7.695,5 tys. zł w 2019 r. z tego: 5.369,5 tys. zł stanowiły wydatki bieżące a 2.326,0 tys. zł wydatki majątkowe,
- 6.291,6 tys. zł w 2020 r. z tego: 5.174,9 tys. zł stanowiły wydatki bieżące a 1.116,7 tys. zł wydatki majątkowe.

Kwota pozyskanych środków zewnętrznych³² na zachowanie i zwiększenie terenów zielonych wyniosła: 104,3 tys. zł w 2016 r., 586,7 tys. zł w 2017 r., 2.653,6 tys. zł w 2018 r. i 728,3 tys. zł w 2019 r.

Wpływy z tytułu wymierzonych kar za zniszczenie terenów zieleni albo drzew lub krzewów oraz nielegalne usunięcie drzew lub krzewów przeznaczonych na zachowanie i zwiększenie terenów zielonych w badanych latach wyniosły: 4,0 tys. zł w 2015 r., 0,2 tys. zł w 2016 r., 17,3 tys. zł w 2018 r., 0,5 tys. zł w 2019 r. i 0,5 tys. zł w 2020 r.

W Gminie głównymi kierunkami wydatkowania środków były: utrzymanie i konserwacja terenów zieleni miejskiej; realizacja nasadzeń zamiennych i planowanych nasadzeń drzew; zakup materiału roślinnego, nawozów, środków ochrony roślin związanych z utrzymaniem terenów zieleni; badania i ekspertyzy drzew zagrażających bezpieczeństwu, koszty wody do podlewania i utrzymania instalacji nawadniających na terenach zieleni miejskiej; pielęgnacja nasadzeń – drzew i krzewów – w ramach pielęgnacji w okresie gwarancji; koszty związane z utrzymaniem pracowników – brygada pracująca przy pielęgnacji drzewostanu miejskiego; cięcia drzew z zastosowaniem metod alpinistycznych; frezowanie karpin po wycinkach.

(akta kontroli str. 208-246, 251-252)

Wydatki na utrzymanie i zwiększenie terenów zielonych w łącznych wydatkach Gminy wyniosły: 1,5% w 2015 r., 1,8% w 2016 r., 1,8% w 2017 r., 2,2 % w 2018 r., 2,2 % w 2019 r. i 1,7% w 2020 r.

(akta kontroli str. 251-252)

2.4 Gmina zrealizowała zamierzenia inwestycyjne określone w dokumentach strategicznych w zakresie tworzenia nowych terenów zieleni oraz rewitalizacji już istniejących.

Plan inwestycji w zakresie tworzenia nowych terenów zieleni i rewitalizacji już istniejących został określony w Programie ochrony środowiska. Zadania, ujęte do realizacji przedstawiono w pkt. 1.3 wystąpienia.

Wydatki inwestycyjne związane z zachowaniem walorów przyrodniczych i krajobrazowych kształtujących wizerunek Sopotu w okresie 2015-2020 wyniosły łącznie tys. zł, z tego:

- 610 tys. zł w 2015 r. przeznaczono na:
 - o modernizację placu zabaw MOSiR,
 - o dostawę urządzeń zabawowych oraz wyposażenia siłowni – SM Przylesie, SM Kamienny Potok, SM Kraszewskiego, NSM Brodwinno, boisko przy DPS Sopot, skwer przy skrzyżowaniu ulic Chopina i Grunwaldzkiej, skwer pomiędzy ulicami Książąt Pomorskich i 3-go Maja,
 - o modernizację skweru im. A. Rybickiego – instalacja nawadniająca,

³² dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 oraz z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

- budowę ścieżki zdrowia przy Orliku Brodwinno,
- modernizację terenu rekreacyjnego przy DPS,
- kontynuację prac związanych z zabezpieczeniem przed splywem wód opadowych w Lesie Robiniowym,
- modernizację schodów w wąwozie na przedłużeniu ulicy Majkowskiego,
- dokumentację projektową zadań (BO na 2016 rok) dla zadań – renowacja skweru przy ulicy Malczewskiego i fontanny na skwerze Książąt Pomorskich/3go Maja,
- siłownię plenerową przy stawie Reja i wymiana nawierzchni boiska przy ul. Armii Krajowej,
- wykonanie przyłączy do podlewania terenów zieleni – Aleja Niepodległości/ Reja,
- 1.083 tys. zł w 2016 r. przeznaczono na:
 - modernizację placu gier i sportów w Parku Północnym,
 - modernizację boiska przy ul Armii Krajowej,
 - schody przy placu zabaw 23 Marca,
 - modernizację fontanny - zieleniec przy ul. Ks Pomorskich – 3-go Maja,
 - oświetlenie skweru przy ul. Reja/Armii Krajowej,
 - zagospodarowanie terenu zieleni miejskiej przy ul. Malczewskiego,
 - zagospodarowanie skweru przy Dworcu PKP,
 - rewaloryzację Parku Herbistów,
 - modernizację przyłączy do podlewania w Parku Północnym,
 - zakup wyposażenia siłowni przy stawie ul. Reja,
 - zakup urządzeń zabawowych na placu zabaw przy ul. Kolberga, Chopina/Grunwaldzka oraz staw przy ul. Reja,
- 1.392 tys. zł w 2017 r. przeznaczono na:
 - renowację Skarpy Sopockiej wzdłuż ul. Sobieskiego – etap I;
 - zagospodarowanie Lasku Karlikowskiego;
- 12.006 tys. zł w 2018 r. przeznaczono na:
 - nasadzenia szpalerowe wzdłuż Alei Niepodległości wraz z instalacją nawadniającą cz. I,
 - rekonstrukcję alei lipowej w ul. Powstańców Warszawy,
 - renowację terenów zieleni miejskiej wzdłuż ulic: Majkowskiego, Na Wydmach, Obodrzyców,
 - dokumentację projektową oraz realizację rewitalizacji wąwozu na przedłużeniu ulicy Majkowskiego na odcinku od ul. Winickiego do torów PKP,
 - dokumentację projektową oraz realizację mebla miejskiego - górny odcinek ul. Bohaterów Monte Cassino,
 - renowację parku w sąsiedztwie zabytkowego zespołu willowo-parkowego przy ul. Goyki 1-3,
 - renowację Skarpy Sopockiej wzdłuż ul. Sobieskiego,
 - budowę ciągu pieszo-rowerowego do Sanatorium Leśnik wzdłuż ul.23 Marca,
 - wykonanie projektu zagospodarowania Parku Przyjaciół Sopotu etap I,
 - zagospodarowanie zielenią terenu wokół Potoku Grodowego i gospodarke zielenią w użytku ekologicznym Wąwozy Grodowe,
 - częściowe uporządkowanie terenu zielonego wokół stawu Morskie Oko,
- 657 tys. zł w 2019 r. przeznaczono na:
 - renowację skweru przy ulicy Sikorskiego,
 - wykonanie remontu muru Skarpy Sopockiej wzdłuż ul. Winickiego,
 - wykonanie ogrodzenia terenu zieleni na Placu Rybaków w Sopocie,
 - projekt koncepcyjny zagospodarowania Palcu Przyjaciół Sopotu – etap II,

- o zakup podnośnika – samochód specjalny do prac w drzewostanie ulicznym i parkowym,
 - 304 tys. zł w 2020 r. przeznaczono na:
 - o nasadzenia szpalerowe wzdłuż Alei Niepodległości wraz z instalacją nawadniającą cz. II,
 - o budowę altan w Parku Północnym.
- (akta kontroli str. 76-147, 196-197, 208-246)

2.5 W badanych latach Gmina nie zbywała gruntów przeznaczonych w dokumentach planistycznych (mpzp, studium) pod tereny zielone. Nie prowadzono również spraw związanych z nabyciem lub wymianą gruntów.

(akta kontroli str. 519)

2.6 Podział funkcjonalno-przestrzenny Gminy obejmował lasy, które stanowiły 61,2% powierzchni całej gminy oraz zurbanizowaną część obejmującą pozostały obszar (38,8%) przeznaczoną na funkcje mieszkalno-usługowe, objęte ustaleniami mpzp. W obszarach przeznaczonych na ww. funkcje w mpzp następująco zagwarantowano udział zieleni:

- udział (%) terenów zieleni i wód w mpzp w gminie wynosił: 58,4% w 2015 r., 64,4% w 2016 r., 69,1% w 2017 r., 70,7% w 2019 r. i 70,2% w latach 2019-2020,
- powierzchnia gminy objęta mpzp wyniosła: 790 ha w 2015 r. (co stanowiło 45,7% powierzchni całkowitej Gminy), 941 ha w 2016 r. (tj. 54,1% powierzchni gminy), 1.142 ha w latach 2017-2020 (tj. 65,7% powierzchni Gminy),
- powierzchnia terenów zieleni i wód w mpzp w gminie wyniosła: 461 ha w 2015., 606 ha w 2016 r., 789 ha w 2017 r., 807 w 2018 r., i 801 w latach 2019-2020,
- udział (%) terenów przeznaczonych w mpzp pod zieleni i wody w powierzchni całej gminy wynosił: 26,6% w 2015 r., 34,8% w 2016 r., 45,6% w 2017 r., 46,6% w 2018 r. i 46,2 w latach 2019-2020.

(akta kontroli str. 514-515)

Podział funkcjonalno-przestrzenny Gminy przedstawiał się następująco:

- zabudowa mieszkaniowa ogółem: 131,6 ha (tj. 7,6% powierzchni gminy) w 2015 r., 131,4 ha (tj. 7,6%) w 2016 r., 134,6 ha (tj. 7,7%) w 2017 r., 135,0 ha (tj. 7,8%) w 2018 r., 135,4 (tj.7,8%) w 2019 r. i 134,1 ha (tj. 7,7%) w 2020 r., z tego:
 - o zabudowa jednorodzinna: 31,2 ha (tj. 1,8%) w 2015 r. i w 2016 r., 31,5 ha (tj. 1,8%) w 2017 r. i w 2018 r., 31,6 (tj.1,8%) w 2019 r. i 29,8 ha (tj. 1,7%) w 2020 r.,
 - o zabudowa wielorodzinna: 100,4 ha (tj. 5,8%) w 2015 r., 100,2 ha (tj. 5,8%) w 2016 r., 103,1 ha (tj. 5,9%) w 2017 r., 103,5 ha (tj. 6%) w 2018 r., 103,8 ha (tj. 6%) w 2019 r. i 104,3 ha (tj. 6%) w 2020 r.,
- zabudowa usługowa: 113,6 ha (tj. 6,6%) w 2015 r., 115,5 ha (tj. 6,7%) w 2016 r., 119,8 ha (tj. 6,9%) w 2017 r., 119,5 ha (tj. 6,9%) w 2018 r., 119,1 ha (tj. 6,9%) w 2019 r., 120,3 ha (tj. 6,9%) w 2020 r.
- zabudowa techniczno-produkcyjna: 0 ha w 2015 r., 0,8 ha (tj. 0,04%) w 2016 r. 0,8 ha (tj. 0,04%) w latach 2017-2020,
- komunikacja: 77,4 ha (tj. 4,5%) w 2015 r., 79,6 ha (tj. 4,6%) w 2016 r., 81,3 ha (tj. 4,7%) w 2017 r. i w 2018 r., 81,2 ha (tj. 4,7%) w 2019 r. i 81,5 (tj.4,7%) w 2020 r.,

- infrastruktura techniczna: 2,9 ha (tj.0,2%) w 2015 r., 3,9 ha (tj. 0,2%) w 2016 r., 7,7 ha (tj. 0,4%) w latach 2017 – 2020,
- użytki rolne: 18,9 ha (tj. 1,1%) w latach 2015-2017, 18,3 ha (tj. 1,05%) w 2018 r. i 0 ha w latach 2019-2020,
- zieleni i wody: 484,15 ha (tj. 28,0%) w 2015 r., 633,2 ha (tj. 36,4%) w 2016 r., 808,5 ha (tj. 46,55%) w 2017 r., 809,5 ha (tj. 46,6%) w 2018 r., 809,5 (tj. 46,6%) w 2019 r. i 809,4 (46,6%) w 2020 r.

(akta kontroli str. 250)

Naczelnik WIOŚ wyjaśniła, że powierzchnia terenów zieleni ogólnodostępnej urządzonej, zarządzanych przez Gminę, w okresie 2015-2018 nie zmieniała się i wynosiła 721.760 m². W roku 2019, w związku z przeprowadzonymi pracami, przy okazji realizacji różnych projektów (między innymi związanych z modernizacją zbiorników retencyjnych, tereny wokół zbiorników zostały zagospodarowane zielenią urządzonej) powierzchnia terenów zwiększyła się o 27. 210 m² i obecnie wynosi 748.970 m².

(akta kontroli str. 517)

Wskaźniki powierzchni terenów zielonych w gminie na jednego mieszkańca kształtowały się następująco:

- powierzchnia wszystkich terenów zieleni w gminie³³: 320 m² w 2014 r., 327 m² w 2015 r., 332 m² w 2016 r., 337 m² w 2017 r., 341 m² w 2018 r., 345 m² w 2019 r. i 353 m² w 2020 r.
- powierzchnia terenów zieleni ogólnodostępnej urządzonej wyniosła: 20 m² w latach 2014-2016, 21 m² w latach 2017-2018, 22 m² w 2019 r. i 23 m² w 2020 r.

Zmienność wskaźników wynikała ze zmienności liczby mieszkańców. Liczba mieszkańców zameldowanych w Sopocie, pomiędzy rokiem 2014, a rokiem 2020, zmniejszyła się o 3.498 osób.

(akta kontroli str. 264, 517)

2.7 W okresie objętym kontrolą łącznie usunięto 1.468 drzew i 5.829 m² krzewów z terenów nieruchomości gminnych, z tego: 409 drzew i 143 m² krzewów w 2015 r., 589 drzew i 611 m² krzewów w 2016 r., 244 drzewa i 5.020 m² krzewów w 2017 r., 86 drzew i 55 m² krzewów w 2018 r., 57 drzew w 2019 r. i 83 drzewa w 2020 r. W latach 2019-2020 z terenów nieruchomości gminnych nie usuwano krzewów.

W badanych latach uzyskano łącznie 220 zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów z terenu nieruchomości gminnych, z tego 92 w 2015 r., 75 w 2016 r., 73 w 2017 r., 40 w 2018 r., 52 w 2019 r. i 55 w 2020 r.

Uzyskane pozwolenia obejmowały łącznie 1.484 drzewa i 5.829 m² krzewów, z tego: 424 drzewa i 143 m² krzewów w 2015 r., 589 drzew i 611 m² krzewów w 2016 r., 245 drzew i 5.020 m² krzewów w 2017 r., 86 drzew i 55 m² krzewów w 2018 r., 57 drzew w 2019 r. i 83 drzewa w 2020 r. W latach 2019-2020 ww. zezwolenia nie obejmowały usunięcia krzewów.

(akta kontroli str. 256-259)

Dane dotyczące ubytków i nasadzeń podawane były, w sprawozdaniu SG-01 Statystyka gminy: leśnictwo i ochrona środowiska, na podstawie realizowanych: decyzji wyrażających zgodę na usunięcia drzew i nakładających obowiązek nowych nasadzeń oraz realizowanych zadań inwestycyjnych związanych z rewitalizacją terenów zieleni lub remontów ulic.

(akta kontroli str. 173)

³³ tj lasy, nieużytki cmentarze, w pasach drogowych rolne, zieleni urządzonej i nieurządzonej

W badanych latach Urząd przekazał Sprawozdania SG-01 Statystyka gminy: leśnictwo i ochrona środowiska do GUS w wymaganych terminach.

(akta kontroli str. 148-166)

Sopot jako układ urbanistyczno-krajobrazowy wpisany został do rejestru zabytków województwa pomorskiego. Zgodnie z art. 83a ustawy o ochronie przyrody na usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości będącej w granicach tegoż wpisu wymagane było uzyskanie pozwolenia miejskiego konserwatora zabytków (działającego w imieniu Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków).

Badanie pięciu inwestycji prowadzonych w latach 2015-2020 wykazało, że:

- wszystkie wnioski o wydanie zezwolenia zostały złożone do właściwego organu (miejskiego konserwatora zabytków),
- podmioty, które uzyskały zezwolenia wywiązały się z obowiązków nałożonych w otrzymanym decyzjach na usunięcie drzew lub krzewów (dokonano nasadzeń w miejscach wskazanych w decyzjach),
- liczba nasadzonych drzew oraz powierzchnia nasadzonych krzewów, a także gatunek oraz odmiana nasadzonych drzew i krzewów były zgodne z wydanymi decyzjami,
- podmioty, które uzyskały zezwolenie przekazały do organu, który wydał decyzję informacje o wykonaniu nasadzeń zastępczych.

W wyniku oględzin nasadzeń zastępczych wynikających z dwóch decyzji Konserwatora ustalono, że ww. nasadzenia zostały wykonane zgodnie z treścią decyzji.

(akta kontroli str. 546-606)

2.8 W badanych latach wydano łącznie 520 zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów z terenów nieruchomości innych niż tereny nieruchomości gminnych, z tego: 139 w 2015 r., 108 w 2016 r., 90 w 2017 r., 78 w 2018 r., 50 w 2019 r. i 55 w 2020 r.

Liczba drzew i powierzchnia krzewów do usunięcia wnikająca z udzielonych zezwoleń wyniosła odpowiednio: 538 szt. i 597 m³ w 2015 r., 319 szt. i 700 m³ w 2016 r., 341 szt. i 939,5 m³, 188 szt. i 1.440 m³ w 2018 r., 217 szt. i 1.334 m³ w 2019 r. i 510 szt. i 1.057 m³ w 2020 r.

Liczba drzew i powierzchnia krzewów usuniętych wyniosła odpowiednio: 491 szt. i 597 m³ w 2015 r., 246 szt. i 664 m³ w 2016 r., 341 szt. i 939,5 m³, 158 szt. i 1.413 m³ w 2018 r., 217 szt. i 1.334 m³ w 2019 r. i 261 szt. i 1.057 m³ w 2020 r.

(akta kontroli str. 260-263)

2.9 W badanych latach, ramach budżetu obywatelskiego, mieszkańcy Sopotu zgłosili łącznie 1.261 projektów, z tego 170, tj. 13,%, stanowiły projekty uwzględniające zieleń.

W poszczególnych latach liczba zgłoszonych projektów dotyczących terenów zieleni w stosunku do liczby zgłoszonych projektów ogółem przedstawiała się następująco: 44/231 (tj. 19,0%) w 2015 r., 33/209 (tj. 15,8%) w 2016 r., 24/175 (tj. 13,7%) w 2017 r., 26/286 (tj. 9,1%) w 2018 r., 18/193 (tj. 9,3%) w 2019 r. i 25/168 (tj. 14,9%) w 2020 r.

Łączna liczba projektów uwzględniających zieleń zrealizowanych w badanym okresie wyniosła 27, z tego w poszczególnych latach: po pięć w 2015 r., 2016 r. i w 2017 r., trzy w 2018 r., sześć w 2019 r. i trzy w 2020 r.

W badanych latach łączna wartość zrealizowanych projektów wyniosła 24.397,0 tys. zł, z tego wartość projektów dotyczących terenów zieleni wyniosła 5.316,0 tys. zł (co stanowiło 21,8%).

W poszczególnych latach:

- wartość zrealizowanych projektów wyniosła: 4.604,0 tys. zł w 2015 r., 4.037,0 tys. zł w 2016 r., 4.152,0 tys. zł w 2017 r. 4.455,0 tys. zł w 2018 r. 3.470,0 tys. zł w 2019 r. i 3.470,0 tys. zł w 2020 r.
- w tym wartość zrealizowanych projektów uwzględniających zieleń wyniosła: 960,0 tys. zł w 2015 r., 867,0 tys. zł w 2016 r., 1.660,0 tys. zł w 2017 r., 585,0 tys. zł w 2018 r., 1.099,0 tys. zł w 2019 r. i 145,0 tys. zł w 2020 r.
- udział procentowy wydatkowanych środków na projekty uwzględniające zieleń w stosunku do wszystkich projektów zrealizowanych w danym roku wyniosła: 20,9% w 2015 r., 21,5% w 2016 r., 40,0% w 2017 r., 13,1% w 2018 r., 29,9% w 2019 r. i 4,2% w 2020 r.

(akta kontroli str. 253)

2.10 Zdaniem Prezydenta głównymi barierami, jakie zidentyfikowano w Sopocie w zarządzaniu i administrowaniu terenami zielonymi, w odniesieniu do poszczególnych kwestii były:

a) skuteczność ochrony tych terenów przed ich degradacją/zniszczeniem – w Sopocie nie występowały tereny zdegradowane, na terenach zieleni administrowanych przez miasto zdarzały się pojedyncze przypadki niszczenia zieleni w obrębie pasa drogowego, będące konsekwencją zdarzeń drogowych. Występowały również kradzieże nowo nasadzonych krzewów.

Z uwagi na ochronę konserwatorską układu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu i istotną rolę zieleni w tym układzie, Konserwator nakładał obowiązek uzupełnienia straty po usunięciu zieleni w każdej decyzji administracyjnej (tj. po usunięciu każdego drzewa).

W przypadku procesu inwestycyjnego Konserwator konsultował zagospodarowanie terenu, w taki sposób by zachowane były najcenniejsze egzemplarze zieleni a zieleń wymagająca usunięcia z uwagi na przeznaczenie terenu pod zabudowę musiała zostać zrekompensowana w postaci nasadzeń zamiennych. Ponadto kształt inwestycji konsultowano z Konserwatorem pod względem architektury oraz pod kątem zagospodarowania terenu zielenią, w celu utrzymania objętych ochroną walorów krajobrazowych wpisanego do rejestru zabytków obszaru.

b) zapewnienia adekwatnych rozwiązań organizacyjnych w obrębie Urzędu (w tym koordynacja działań związanych z zarządzaniem terenami zielonymi) – zarządzanie i administrowanie miejskimi terenami zieleni powierzono ZDiZ, którego przedmiotem działalności jest m.in. realizacja zadań związanych z terenami zieleni miejskiej, w tym parki i zieleńce, podejmowanie działań interwencyjnych (w zakresie wynikającym z ustawy o ochronie przyrody) dotyczących utrzymania we właściwym stanie drzew i krzewów rosnących na nieruchomościach będących własnością Gminy Miasta Sopotu, nieoddanych we władanie osobom trzecim oraz zarządzanie lasami komunalnymi. W strukturze ZDiZ wyodrębniono dział Zieleni i Lasów, do głównych zadań należało:

- a. prowadzenie działań inwestycyjnych w zakresie terenów zieleni miejskiej oraz modernizacji i budowy placów zabaw,
- b. prowadzenie działań związanych z zagospodarowaniem i bieżącym utrzymaniem terenów zieleni miejskiej – lasów komunalnych, parków, zieleńców, zieleni w pasach drogowych i zadrzewieniami miejskimi,
- c. przyjmowanie wniosków dotyczących przyjęcia lub usunięcia drzewa na terenach administrowanych przez ZDiZ.

Bezpośredni nadzór nad działalnością ZDiZ sprawował Prezydent a nadzór merytoryczny w imieniu Prezydenta – WIOŚ.

W Gminie zezwolenia na usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości lub jej części wpisanej do rejestru zabytków wydawał wojewódzki konserwator zabytków.

Na mocy porozumienia pomiędzy Wojewodą Pomorskim a Gminą Miasta Sopotu o przekazaniu Gminie części zadań Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku – na obszarze wpisu nr 936 układu urbanistycznego miasta Sopotu do rejestru zabytków – decyzje te wydaje Konserwator.

Zadanie Prezydenta wynikające z art. 88 ustawy o ochronie przyrody (prowadzenie postępowań w sprawie zniszczenia lub uszkodzenia zieleni i nałożenia kary administracyjnej za usunięcie drzew i krzewów) wykonywał WIOŚ.

c) tworzenia nowych terenów zielonych, w tym nowych parków i skwerów, w szczególności w miejscach o dominującej roli mieszkalnictwa wielorodzinnego oraz dokonywania nasadzeń drzew i krzewów w miejscach intensywnie zurbanizowanych, gdzie występuje deficyt terenów zielonych – w Sopocie nie występował problem deficytu terenów zielonych. Sopot zajmował obszar 17,4 km² i około 61,2% tego obszaru zajmowały lasy, parki i zieleńce. Duże, sopockie osiedla mieszkaniowe położone w otoczeniu lasów komunalnych posiadały zagospodarowane tereny również z wykorzystaniem środków w ramach budżetu obywatelskiego.

d) kreowania nowych obszarów umożliwiających zaspokajanie wypoczynkowych i rekreacyjnych potrzeb mieszkańców – zdaniem Prezydenta ten problem nie występował w Sopocie.

e) adekwatności obowiązujących przepisów prawa dotyczących usuwania drzew i krzewów do zapewnienia skutecznej ochrony drzew i krzewów na terenie Miasta, w tym do zapobiegania nielegalnego ich usuwania (w szczególności z terenów nieruchomości innych niż tereny nieruchomości Miasta) – zdaniem Prezydenta obowiązujące przepisy ustawy o ochronie przyrody są nieadekwatne i niewystarczające, aby umożliwić należytą i spójną merytorycznie ochronę walorów przyrodniczych i krajobrazowych na terenie miasta, w tym do zapobiegania nielegalnemu usuwaniu drzew:

- a. powierzchnia krzewów wymagających zezwolenia³⁴,
- b. obwody pni drzew wymagających zezwolenia na usunięcie³⁵,
- c. wysokość kar administracyjnych oraz opłat za usunięcie drzew i krzewów³⁶,

³⁴ Zdaniem Prezydenta szkodliwe jest w tym zakresie zwolnienie z obowiązku uzyskania zezwolenia na usunięcie skupisk krzewów o powierzchni poniżej 25 m². Krzewy o znacznym wieku, nawet kilkudziesięcioletnie solitery oraz żywopłoty na posesjach prywatnych, pełniące niezwykle istotną funkcję w krajobrazie, mogły być usuwane bez konieczności uzyskania zezwolenia organu konserwatorskiego. Brak obowiązku konieczności uzyskania zezwolenia na usunięcie zieleni żywopłotowej i krzewów stanowi zagrożenie dla utrzymania wartości przyrodniczych i charakteru historycznego układu urbanistyczno-krajobrazowego, którego istotną cechą stanowią ogrody, przedogrody oraz zielone granice między posesjami a przestrzenią publiczną ulic. W ocenie organu konserwatorskiego pod uwagę w ochronie zieleni gatunków krzewiastych brany winien być przede wszystkim wiek krzewów, a w przypadku skupisk krzewów, winna być powierzchnia zdecydowanie mniejsza niż 25 m², ponieważ powierzchnia taka jest praktycznie niemożliwa do osiągnięcia na terenach mocno zurbanizowanych i na posesjach mieszkalnych, gdzie zasadniczą część żywopłotów w przedogródkach ma powierzchnię poniżej 10 m².

³⁵ Zwiększenie w ramach nowelizacji ustawy obwodów pni drzew wymagających zezwolenia na usunięcie spowodowało, że zezwolenia organu wymaga znacznie mniejsza ilość wycinek zieleni niż miało to miejsce przed 2017 r. Skutkuje to możliwym stopniowym zmniejszeniem stopnia zazielenienia przez organ ilości nakładanych nasadzeń zamiennych. Obwody pni drzew zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia to w zależności od gatunków 50, 65 i 80 cm, podczas gdy przed nowelizacją ustawy obwody te wynosiły 25 i 35 cm.

³⁶ Zdaniem Prezydenta obecnie obowiązujące przepisy są nieskuteczne, gdyż rażąco niska wysokość kar w porównaniu do wysokości kar w latach przed nowelizacją ustawy w 2016 r. powoduje możliwość ujęcia wysokości takiej kary w planowanym procesie inwestycyjnym, gdzie stanowi ona ułamek kosztów. Wysokość kar jest obecnie nieadekwatna w stosunku do kosztów inwestycji i zysków z niej uzyskanych. Również wielokrotne zmniejszenie wartości opłat za usunięcie drzew i krzewów i zwiększenie obwodów pni drzew

d. nieefektywność trybu zgłoszenia zamiaru usunięcia drzewa na obszarze miasta wpisanego do rejestru zabytków³⁷,

f) zagadnień związanych z inwentaryzacją zieleni miejskiej – ZDiZ posiadał inwentaryzację drzewostanu ulicznego oraz wybranych terenów zieleni miejskiej. Oczekiwane są narzędzia informatyczne, połączone z techniką zdjęć lotniczych, które umożliwią przeprowadzenie inwentaryzacji zieleni, nie tylko na terenach gminy.

g) nie zidentyfikowano innych kwestii w ramach działalności Urzędu dotyczących zarządzania i administrowania terenami zielonymi.

(akta kontroli str.203-205)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Powierzchnia terenów zieleni i wód wzrosła z 461 ha w 2015 r. do 801 ha w 2020 r. W Gminie nastąpił wzrost udziału terenów zieleni i wód ujętych w mpzp (z 58,4% w 2015 r. do 70,2% w 2020 r.) oraz udziału terenów na zieleni i wody w stosunku do powierzchni całej gminy (z 26,6% w 2015 r. do 46,2% w 2020 r.).

Występujący wzrost powierzchni zieleni przypadającej na mieszkańca spowodowany był głównie zmniejszeniem się liczby ludności.

Miasto wywiązało się z obowiązków określonych w otrzymanych zezwoleniach na usunięcie drzew i krzewów. Dokonywano nasadzeń kompensacyjnych drzew i krzewów usuniętych na podstawie otrzymanych przez Gminę zezwoleń oraz nasadzeń w ramach realizowanych inwestycji.

Wydatki na utrzymanie już istniejących oraz urządzenie i tworzenie nowych terenów zieleni, zadrzewieni i zakrzewień na terenie gminy wzrosły z 4.170,2 tys. zł w 2015 r. do 6.291,6 tys. zł w 2020 r.

OBSZAR

3. Uwzględnianie w postępowaniach administracyjnych kwestii związanych z ochroną zieleni.

Opis stanu
faktycznego

3.1 W badanym okresie Prezydent wydał trzy decyzje o warunkach zabudowy, dotyczące:

- 1) budynku mieszkalnego wielorodzinnego z garażem podziemnym;
- 2) zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z garażem podziemnym, niezbędną infrastrukturą techniczną, zjazdem na działkę oraz wewnętrznym układem drogowym i miejscami postojowymi naziemnymi;

zwolnionych z opłat powoduje zmniejszenie świadomości społecznej co do wartości drzew i krzewów oraz poszanowania tej wartości w kontekście zysków materialnych i działań inwestycyjnych.

³⁷ Odnosząc się do art 83f ustawy o ochronie przyrody należy wskazać na znaczną uciążliwość dla wnioskodawców wynikającą z wprowadzenia trybu zgłoszenia dla osób fizycznych będących właścicielami posesji, na której rośnie drzewo i które nie jest usuwane w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. Zmiana ta spowodowała wydłużenie procesu uzyskiwania zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów dla osób fizycznych na terenie wpisanego do rejestru układu urbanistyczno-krajobrazowego. Przedłużenie takie wynika z konieczności dwukrotnego przejścia procedury przed uzyskaniem możliwości usunięcia drzewa (złożenie zgłoszenia, a następnie po uzyskaniu sprzeciwu organu, wniosku o zezwolenie na usunięcie drzew, na których usunięcie organ wydaje ostatecznie zgodę w zamian za nasadzenia zamienne) W przypadku przyjęcia zgłoszenia organ nie ma możliwości nałożenia obowiązku wykonania nasadzenia zamiennego odtwarzającego wartość drzewa w krajobrazie miasta, co jest ze stanowiska konserwatorskiego konieczne, aby zachować walory przyrodnicze i krajobrazowe historycznego układu urbanistyczno-krajobrazowego miasta Sopolu Organ niemal każdorazowo wydaje sprzeciw wobec zgłoszenia zamiaru usunięcia drzewa na obszarze układu urbanistyczno-krajobrazowego wpisanego do rejestru zabytków, także w przypadku, gdy drzewa obumarły naturalnie lub były w złej kondycji wymagającej wymiany na nowy egzemplarz Następnie po ponownym złożeniu wniosku przez wnioskodawcę, organ wydaje zezwolenie na wycinkę w zamian za nasadzenie zamienne Tym samym procedura została utrudniona i wydłużona dla osób fizycznych w stosunku do procedur sprzed 2017 r

- 3) zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wraz z zagospodarowaniem nieruchomości.

(akta kontroli str. 537-541, 707-766)

3.2 Złożone w Urzędzie sześć wniosków o ustalenie warunków zabudowy dotyczyły obszarów określonych w studium, jako:

- tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, tj. trzy wnioski.
- pasmo usługowe (oś administracji i biznesu), tj. dwa wnioski. Odmówiono wszczęcia postępowania ponieważ działki objęte były miejscowym planem.
- lasy (Trójmiejski Park Krajobrazowy), stanowiące tereny wyłączone spod zabudowy. Postępowanie umorzono, jako bezprzedmiotowe, z tego powodu, że inwestycja nie wpływała na zagospodarowanie terenu i sposób użytkowania, tj. dotyczyła remontu poddasza.

(akta kontroli str. 537-541, 655-698, 701-766)

3.3 W Urzędzie nie obowiązywały pisemne procedury regulujące proces wydawania decyzji o warunkach zabudowy.³⁸

(akta kontroli str.508-510, 699)

3.4 Badanie trzech postępowań administracyjnych w sprawie wydania decyzji o warunkach zabudowy wykazało, że zostały one przeprowadzone prawidłowo w zakresie związanym z zachowaniem, ochroną i rozwojem terenów zieleni, tj.:

- a) dwie decyzje dotyczyły działek oznaczonych według studium, jako zlokalizowane na terenach zabudowy mieszkaniowo-usługowej oraz trzecia decyzja dotyczyła działek, oznaczonych jako tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej oraz sportu ponadlokalnego.
- b) działki były oznaczone w ewidencji gruntów i budynków (przynależność do określonej grupy użytków gruntowych oraz symbol³⁹) symbolem: Bp, co oznacza zaliczenie do gruntów zbudowanych i zurbanizowanych (zurbanizowane tereny niezabudowane) oraz Bi, co oznacza, zaliczenie do gruntów zbudowanych i zurbanizowanych (inne tereny zbudowane).
- c) działki nie były objęte miejscowym planem w chwili wydawania decyzji. Jedna działka była objęta opracowywanym w tamtym momencie miejscowym planem.
- d) w decyzjach o warunkach zabudowy, zgodnie z § 4 pkt 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. *w sprawie oznaczeń i nazewnictwa stosowanych w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz w decyzji o warunkach zabudowy*⁴⁰, określono warunki i szczegółowe zasady zagospodarowania terenu oraz jego zabudowy w zakresie ochrony środowiska, tj. wynikające z art. 38a ust. 3 ustawy uzdrowskowej.
- e) wydanie decyzji zostało poprzedzone analizą, o której mowa w art. 53 ust. 3 ustawy o planowaniu. Analizę przeprowadzono zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu ustalania wymagań dotyczących nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku mpzp.

³⁸ Na stronie internetowej Urzędu zamieszczono podstawowe informacje dla interesantów, dotyczące m.in. komórki organizacyjnej Urzędu zajmującej się sprawami wydawania decyzji o warunkach zabudowy, procedury postępowania od złożenia wniosku do ewentualnego wydania decyzji, miejsce (nr pokoju) złożenia wniosku, wysokość opłaty skarbowej

³⁹ § 67 i 68 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2019 r. poz. 393)

⁴⁰ Dz.U. z 2003 r. nr 164, poz. 1589

f) uzyskano opinię komórek Urzędu wyspecjalizowanych w sprawie zieleni, w ramach dwóch prowadzonych postępowań, tj.:

- powiadomiono WIOŚ o prowadzonym postępowaniu administracyjnym oraz skierowano pismo o zapoznanie z projektem decyzji i wniesienie ewentualnych uwag w ramach posiadanych kompetencji.

W ramach trzeciego postępowania odstąpiono od ww. działań z uwagi na brak zieleni w obrębie działki, która wymagałaby ewentualnej ochrony.

- uzyskano uzgodnienie projektu decyzji z Konserwatorem, zgodnie z art. 53 ust. 4 pkt 1 ustawy o planowaniu w zw. z art. 96 ust. 2 ustawy o ochronie zabytków. Uzgodnienie wynikało z ustanowienia miasta Sopotu zabytkiem. Ww. działki, będące przedmiotem zamierzenia inwestycyjnego, były położone w strefie ochrony otocznia zespołu zabytkowego określonej, zgodnie ze studium, strefą ochronną krajobrazu (elementy przyrodnicze lub wytwory cywilizacji, ukształtowane w wyniku działania czynników naturalnych lub działalności człowieka).

Ponadto w ramach wszystkich trzech postępowań uzyskano uzgodnienie projektu decyzji, zgodnie z art. 53 ust. 4 pkt 1 ustawy o planowaniu, z ministrem właściwym do spraw zdrowia. Uzgodnienie wynikało z ustanowienia miasta Sopot uzdrowiskiem.

Działki objęte decyzjami były położone na terenach ochrony uzdrowiskowej oznaczonych, jako:

- strefa „B” (dwie inwestycje), tj. taka, dla której zgodnie z ustawą uzdrowiskową, procentowy udział terenów zieleni wynosi nie mniej niż 50% i obejmuje obszar przyległy do strefy „A”, tj. na którym są m.in. zlokalizowane lub planowane zakłady lecznictwa uzdrowiskowego i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego, oraz
- strefa „C” (jedna inwestycja), tj. taka, dla której procentowy udział terenów biologicznie czynnych wynosi nie mniej niż 45%, obejmuje obszar przyległy do strefy „B” i stanowiący jej otoczenie oraz obszar mający wpływ na zachowanie walorów krajobrazowych, klimatycznych oraz ochronę złóż naturalnych surowców leczniczych (jedna inwestycja).

g) w decyzjach określono minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej, tj. w każdej badanej decyzji określono na poziomie: *minimum 50% powierzchni działki*. Wskaźniki były zgodne z ustawą uzdrowiskową oraz studium, w których dla strefy „B” określono minimalny na poziomie 50% oraz dla strefy „C” na poziomie 45%.

Wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej był ustalany przez przyjęcie, że parametr ten jest różnicą pomiędzy powierzchnią: - działki, - zabudowy ustaloną w wyniku analizy, o której mowa w lit. e), - potrzebną na urządzenie dojść i dojazdów do budynku, ewentualnie realizacji miejsc postojowych poza planowanym do realizacji budynkiem.

W postępowaniach o wydanie decyzji o warunkach zabudowy posługiwano się definicją powierzchni biologicznie czynnej określoną w rozporządzeniu w sprawie warunków technicznych budynków.

- h) Proces wydawania decyzji był zgodny z Instrukcją.
- i) Działki będące przedmiotem zamierzenia inwestycyjnego nie stanowiły form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ustawy o ochronie przyrody.
- j) Strony postępowania nie zgłaszały w toku postępowania uwag i zastrzeżeń dotyczących zamierzenia inwestycyjnego w zakresie dotyczącym zieleni.

k) W decyzjach o warunkach zabudowy nie określano szczegółowych wymogów odnoszących się do znajdującej się na działkach zieleni, w tym nie określano wytycznych, co do ochrony drzew i krzewów w trakcie realizacji robót budowlanych. W dwóch decyzjach dotyczących zamierzeń inwestycyjnych zlokalizowanych na obszarach ochrony konserwatorskiej wskazano na obowiązek:

- sporządzenia i uzgodnienia z Konserwatorem studium krajobrazowo-architektonicznego, mającego na celu uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia.
- uzyskania, przed wystąpieniem z wnioskiem o wydanie decyzji na pozwolenie na budowę, decyzji Konserwatora zezwalającą na wykonanie robót budowlanych objętych projektem budowlanym.

W jednej decyzji, dotyczącej zamierzenia inwestycyjnego, zlokalizowanego poza obszarem ochrony konserwatorskiej wskazano, że pomimo braku obowiązku uzyskania decyzji konserwatorskiej, należy zachować wysoki poziom architektury i stosować materiały budowlane wysokiej klasy.

Ponadto w każdej decyzji ujęto zapis wskazujący, że inwestycja nie należy do przedsięwzięć mogących znacząco albo potencjalnie wpływać na środowisko, określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko⁴¹.

l) Projekt każdej decyzji o warunkach zabudowy był sporządzony przez osoby wpisane na listę izby samorządu zawodowego architektów posiadającą uprawnienia budowlane do projektowania bez ograniczeń w specjalności architektonicznej albo uprawnienia budowlane do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w specjalności architektonicznej, zgodnie z art. 60 ust. 4 ustawy o planowaniu.

Czynności w ramach postępowania rozdzielono w taki sposób, aby załatwianie sprawy nie było pozostawione w gestii tylko jednej osoby.

(akta kontroli str. 508-516, 542-545, 700, 707-830)

3.5 Kwestie związane z ochroną terenów zielonych, wartością wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej, ochroną drzew i krzewów nie były przesłanką uchylenia decyzji Prezydenta o warunkach zabudowy przez organ odwoławczy lub sąd administracyjny.

(akta kontroli str. 508-510)

3.6 W Urzędzie nie stwierdzono problemów i barier dotyczących zachowania, ochrony i zwiększenia terenów zielonych w Sopocie w związku z wydawaniem decyzji o warunkach zabudowy.

(akta kontroli str. 206-207)

3.7 Liczba budynków, dla których Prezydent wydał pozwolenie na budowę na podstawie mpzp oraz na podstawie decyzji o warunkach zabudowy w latach 2015-2020 wynosiła 137, z tego:

- 32 dotyczyły budynków mieszkalnych jednorodzinnych⁴²,
- dziewięć dotyczyło budynków o dwóch mieszkaniach⁴³,
- 67 dotyczyło budynków o trzech i więcej mieszkaniach⁴⁴,
- 21 dotyczyło hoteli i budynków zakwaterowania turystycznego⁴⁵,

⁴¹ Dz.U. z 2016 r. Nr 71.

⁴² Decyzje wydane w podziale na lata 2015-2020: 14, cztery, cztery, trzy, trzy, cztery

⁴³ Decyzje wydane w podziale na lata 2015-2020: trzy, dwie, zero, zero, jedna, trzy

⁴⁴ Decyzje wydane w podziale na lata 2015-2020: 23, sześć, 22, osiem, cztery, cztery.

- dwie dotyczyły budynków biurowych⁴⁶,
- sześć dotyczyło budynków handlowo-usługowych⁴⁷.

(akta kontroli str. 607-654)

3.8 Badanie 10 postępowań administracyjnych⁴⁸ zakończonych wydaniem ostatecznej decyzji o pozwoleniu na budowę wykazało, że ww. pozwolenie zostało poprzedzone, w każdym badanym postępowaniu, sprawdzeniem zgodności projektu budowlanego z decyzją o warunkach zabudowy albo właściwym mpzp, a także, z wymaganiami dotyczącymi ochrony środowiska, tj.:

- przeznaczeniem działek będących przedmiotem decyzji, zgodnie ze studium z 2010 r., było mieszkalnictwo z usługami (trzy inwestycje) oraz mieszkalnictwo i usługi z zachowaniem istniejących ogrodów działkowych (jedna inwestycja). Decyzje o pozwoleniu na budowę wydane w okresie obowiązywania studium (z 2018 r.) dotyczyły działek, których przeznaczeniem była zabudowa usługowo-mieszaniowa (sześć inwestycji).

Wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej dla działek, dla których wydano cztery badane decyzje (w latach 2016-2017, tj. w okresie obowiązywania studium z 2010 r.), wynosiła: dla trzech 55% oraz dla jednej 70%. Dla decyzji wydanych w latach 2018-2020 wynosił on 50% (pięć inwestycji) oraz 45% (jedna inwestycja);

- wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej oraz zabudowy terenu, wynikające z dokumentacji projektowej dla badanych inwestycji, wskazane przez inwestora we wniosku o pozwolenie na budowę, były zgodne z określonymi we właściwych mpzp w przypadku ośmiu inwestycji.

W przypadku jednej inwestycji wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej i zabudowy określone we wniosku o pozwolenie na budowę były zgodne z określonymi w decyzji o warunkach zabudowy.

Jedna inwestycja zlokalizowana była na działce, dla której w planie odstąpiono od określania wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej. Wskaźnik zabudowy określony we wniosku o pozwolenie na budowę dla ww. działki, był zgodny ze wskazanym w mpzp;

- w uchwałach ustanawiających mpzp dla działek objętych badaniem (siedem inwestycji), zdefiniowano powierzchnię biologicznie czynną, jako:

- 1) *grunt rodzimy pokryty roślinnością oraz woda powierzchniowa na działce budowlanej, a także 50% sumy nawierzchni tarasów i stropodachów, urządzonych jako stałe trawniki lub kwietniki na podłożu zapewniającym ich naturalną vegetację, o powierzchni nie mniejszej niż 10 m²*⁴⁹ (dwie uchwały z 2006 r.), albo
- 2) *powierzchnię niezabudowaną i nieutwardzoną, pokrytą roślinnością urządzoną lub naturalną oraz wodą, w tym 1/2 powierzchni parkingów o nawierzchni trawiastej*⁵⁰ (dwie uchwały z 2012 r.), albo

⁴⁵ Decyzje wydane w podziale na lata 2015-2020: dziewięć, sześć, jedna, trzy, jedna, jedna

⁴⁶ Decyzje wydane w podziale na lata 2015-2020: zero, zero, zero, zero, dwie, zero.

⁴⁷ Decyzje wydane w podziale na lata 2015-2020: trzy, zero, zero, dwie, jedna, zero

⁴⁸ Po dwa postępowania przypadające na każdy rok z okresu 2016-2020 r. Dziewięć wydanych w oparciu o mpzp oraz jedna wydana w oparciu o decyzję o warunkach zabudowy.

⁴⁹ Uchwała Nr XXXIV/580/2006 Rady Miasta Sopotu z dnia 27.01.2006 r w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulic Pułaskiego, Chopina, Sobieskiego, Fiszerka, w mieście Sopotcie i Uchwała Nr XXXIV/582/2006 Rady Miasta Sopotu z dnia 27.01.2006 r w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru ograniczonego ulicami Wnieckiego, Haffnera, Kubacza i Goyki

⁵⁰ Uchwała Nr XXI/282/2012 Rady Miasta Sopotu z dnia 31 sierpnia 2012 r w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulic Malczewskiego, Al Niepodległości, Chodowieckiego w mieście Sopotcie i Uchwała Nr XXI/285/2012 Rady Miasta Sopotu z dnia 31 sierpnia 2012 r w sprawie

3) *powierzchnię terenu biologicznie czynnego w rozumieniu przepisów odrębnych*⁵¹ (uchwała z 2015 r. i z 2016 r.), tj. zgodnie z § 156 ust. 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej"⁵², zastosowano odesłanie do przepisów regulujących ww. materię, tj. definicję terenu biologicznie czynnego, określoną w przepisach powszechnie obowiązujących⁵³. W Urzędzie, w oparciu o orzecznictwo sądów administracyjnych⁵⁴, pojęcia terenu biologicznie czynnego oraz powierzchni biologicznie czynnej traktowano, jako tożsame.

Definicji powierzchni biologicznie czynnej nie określono (w tym w drodze odesłania) w dwóch uchwałach, tj. z 2002 r. i z 2003 r.⁵⁵

- we wszystkich badanych wnioskach oraz wydanych na ich podstawie decyzjach o pozwoleniu na budowę, powierzchnia biologicznie czynna liczona była, jako udział w stosunku do całkowitej powierzchni działki (terenu inwestycji w sytuacji, gdy obejmowała ona więcej niż jedną działkę).

Urząd na cele wydania decyzji o warunkach zabudowy posługiwał się definicją terenu biologicznie czynnego zawartą w rozporządzeniu w sprawie warunków technicznych budynków, w brzmieniu obowiązującym w czasie wydania danej decyzji, tj. z 2015 r. (*teren z nawierzchnią ziemną urządzoną w sposób zapewniający naturalną vegetację, a także 50% powierzchni tarasów i stropodachów z taką nawierzchnią, nie mniej jednak niż 10 m², oraz wodę powierzchniową na tym terenie*) oraz z 2018 r. (*teren o nawierzchni urządzonej w sposób zapewniający naturalną vegetację roślin i retencję wód opadowych, a także 50% powierzchni tarasów i stropodachów z taką nawierzchnią oraz innych powierzchni zapewniających naturalną vegetację roślin, o powierzchni nie mniejszej niż 10 m², oraz wodę powierzchniową na tym terenie*).

Urząd posługiwał się tą samą definicją powierzchni biologicznie czynnej w ramach postępowania o wydanie decyzji o warunkach zabudowy wydanej w 2015 r. oraz w ramach prowadzonego w oparciu o ww. decyzję postępowaniu o pozwoleniu na budowę w roku 2017.⁵⁶

W przypadku pozostałych dziewięciu badanych decyzji o pozwoleniu na budowę, wydanych dla terenów objętych mpzp, Urząd posługiwał się obowiązującą w chwili wydania decyzji definicją terenu powierzchni biologicznie czynnej ujętą w ww. rozporządzeniu w sprawie warunków technicznych budynków albo definicją wskazaną w mpzp – jeśli takowa została zredagowana.

uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulicy Kraszewskiego w mieście Sopotcie

⁵¹ Uchwała Nr XXX/410/2017 Rady Miasta Sopotu z dnia 26 czerwca 2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru ograniczonego od południa i wschodu ulicami Polną i Bitwy pod Płowcami, od zachodu skarpa, od północy granicą łącznika pomiędzy ulicami Karlikowską i Stefana Okrzei w mieście Sopotcie i Uchwała Nr IX/106/2015 Rady Miasta Sopotu z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla rejonu ulic Haffnera, Powstańców Warszawy, Wosia Budzysza w mieście Sopotcie

⁵² Dz U z 2016 r. poz. 283

⁵³ Rozporządzenie w sprawie warunków technicznych budynków.

⁵⁴ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 1 grudnia 2016 r., sygn. akt IV SA/Wa 2178/16, Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 26 lipca 2013 r., sygn. akt. II SA/Gl 501/13.

⁵⁵ Uchwała nr xxxiii/536/2002 Rady Miasta Sopotu z dnia 21 czerwca 2002 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru ograniczonego ulicami Wybickiego, Armii Krajowej, Reja i terenem lasu w mieście Sopotcie - zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Sopotu i Uchwała Nr X/150/2003 Rady Miasta Sopotu z dnia 29 sierpnia 2003 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu zbiegu ulic Polnej i Bitwy pod Płowcami w mieście Sopotcie

⁵⁶ W ww. okresie nie uległ zmianie stan prawny.

– wszystkie decyzje o pozwoleniu na budowę zostały poprzedzone pozwoleniem Konserwatora na wykonanie robót budowlanych objętych wnioskiem.

(akta kontroli str. 511-516, 526-527, 530-531, 831-1005)

3.9 W Urzędzie nie przeprowadzono czynności kontrolnych, o których mowa w art. 81 ust. 4 ustawy z dnia 7 lipca 2004 r. Prawa budowlanego⁵⁷, dotyczących dotrzymania wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej, wskaźnika intensywności zabudowy oraz spełniania warunków dotyczących ochrony istniejącej zieleni.

(akta kontroli str. 521-523)

3.10 Powiatowy Inspektor Nadzoru w latach 2015-2020 przeprowadził 118 kontroli w zakresie zgodności budowy z ustaleniami i warunkami określonymi w decyzji o pozwoleniu na budowę oraz projektem budowlanym. W jednym przypadku stwierdzono nieprawidłowość dotyczącą zagospodarowania działki, tj. niezachowania wymaganego (określonego w decyzji) wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej. Inwestor usunął nieprawidłowość. Kontrole nie były przeprowadzane na etapie użytkowania obiektu budowlanego, po jego odbiorze i udzieleniu pozwolenia na użytkowanie.

(akta kontroli str. 505-507)

3.11 W Urzędzie nie zidentyfikowano problemów i barier dotyczących zachowania, ochrony i zwiększenia terenów zielonych w Sopocie w związku z wydawaniem pozwoleń na budowę.

(akta kontroli str. 206-207)

3.12 Prezydent w latach 2015-2020 nie przedkładał Radzie Miasta Sopotu projektów uchwał o ustaleniu lokalizacji inwestycji mieszkaniowych wielorodzinnych oraz inwestycji towarzyszących lub o odmowie ustalenia takich lokalizacji na podstawie ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących⁵⁸.

Rada Miasta Sopotu nie podjęła w okresie objętym kontrolą uchwał o ustaleniu lokalizacji inwestycji mieszkaniowych wielorodzinnych oraz inwestycji towarzyszących lub o odmowie ustalenia takich lokalizacji.

(akta kontroli str. 511-515, 1065)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W Urzędzie prawidłowo przeprowadzono postępowania administracyjne w sprawie wydania decyzji o warunkach zabudowy. W ramach ww. postępowań, zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu, uzgadniano projekty ww. decyzji w zakresie dotyczącym zieleni z Konserwatorem oraz z ministrem właściwym do spraw zdrowia, z uwagi na ustanowienie miasta Sopot odpowiednio zabytkiem i uzdrowiskiem. Ostateczne decyzje określały wskaźnik wymaganej dla inwestycji powierzchni biologicznie czynnej na poziomie określonym w ustawie uzdrowiskowej i w studium. Ww. decyzje nie zostały uchylone przez organ odwoławczy lub sąd administracyjny w związku z naruszeniem przepisów dotyczących ochrony terenów zielonych, wartości wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej, ochrony drzew i krzewów. W Urzędzie, w okresie objętym kontrolą, posługiwano się definicją powierzchni biologicznie czynnej określoną w rozporządzeniu w sprawie warunków technicznych budynków. Prawidłowo przeprowadzono postępowania w sprawie wydania decyzji o pozwoleniu na budowę. Określone w ww. decyzjach wskaźniki

⁵⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 1333, ze zm.

⁵⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 219, ze zm.

zabudowy i powierzchni biologicznie czynnej dla danej inwestycji były zgodne z decyzją o warunkach zabudowy oraz właściwym mpzp. W Urzędzie nie zidentyfikowano problemów i barier w procesie wydawania decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji o pozwoleniu na budowę. Ponadto nie opracowano projektów uchwał o ustaleniu lokalizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących lub odmowie ustalenia lokalizacji takich inwestycji. Rada Miasta Sopotu nie podejmowała ww. uchwał.

OBSZAR

4. Utrzymanie i zwiększanie terenów zielonych w działaniach rewitalizacyjnych.

Opis stanu faktycznego

4.1. Rada Miasta Sopotu nie podjęła uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na podstawie art. 8 ustawy o rewitalizacji.

(akta kontroli str. 534,526-529)

4.2. W Sopocie podejmowano działania, niebędące rewitalizacją w myśl ustawy o rewitalizacji, jednak mające na celu przywrócenie dobrego wyglądu, przebudowę i poprawę funkcjonowania obiektów i terenów, które nie były w ostatnich latach poddawane inwestycjom. W latach 2015-2020 podjęto 10 takich inwestycji i były realizowane przez ZDiZ. Badanie dwóch⁵⁹ z nich wykazało, że:

- w dokumentacji projektowej dotyczącej realizowanych przedsięwzięć uwzględniono kwestie związane z zachowaniem lub zwiększeniem terenów zielonych w stosunku do stanu istniejącego.
- doszło do wzrostu bioróżnorodności (np. odkrycie cieku, nasadzenia nowych gatunków roślin) oraz w przypadku jednej z nich do zwiększenia terenów zielonych (np. powstał nowo utworzony pas zieleni, tj. trawa z nasadzeniami w postaci drzew, pomiędzy pasem jezdni a chodnikiem).
- na etapie planowania i projektowania przedsięwzięcia, podlegało ono opiniowaniu (uzgodnieniu) z Konserwatorem w zakresie zieleni, którego efektem było w każdym przypadku nakaz dokonania dodatkowych nasadzeń zastępczych w miejscach prowadzonych inwestycji, powodujący zwiększenie liczby drzew.
- projekty zawierały opis zabezpieczenia drzew na czas prowadzenia robót budowlanych.

(akta kontroli str. 1006-1064)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Urzędu w badanym zakresie.

W Urzędzie poddawano analizie przedkładane przez ZDiZ projekty przedsięwzięć. Analiza dotyczyła projektowanej zieleni w miejscu prowadzonej inwestycji, wynikiem czego dokonywano zwiększenia bioróżnorodności w miejscach prowadzonych prac.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

Wnioski

- 1) Przedkładanie Radzie Miasta Sopotu raportów z realizacji Programu Ochrony Środowiska w terminie określonym w art. 18 ust. 2 Poś.
- 2) Zapewnienie sporządzania sprawozdań PZP-1 w sposób umożliwiający ich sprawdzalność.

⁵⁹ Przebudowa koryta Potoku gradowego na odcinku od km 0+000 do torów kolejowych wraz z zabudową kanalizacji deszczowej w ul. Wosia Budzysza, Haffnera i Powstanców Warszawy oraz 5 Przebudowa układu komunikacyjnego Alei Niepodległości u wylotu ul. Malczewskiego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Sopot, 28 maja 2021r.

Kontrolerzy

Małgorzata Szafran

Główny specjalista k.p.

Małgorzata Szafran
.....
podpis

Mariusz Gromadziński

Starszy inspektor k.p.
M. Gromadziński
.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Gdańsku

Dyrektor

2 up,
WICEDYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku
Ewa Muszyńska
.....
podpis